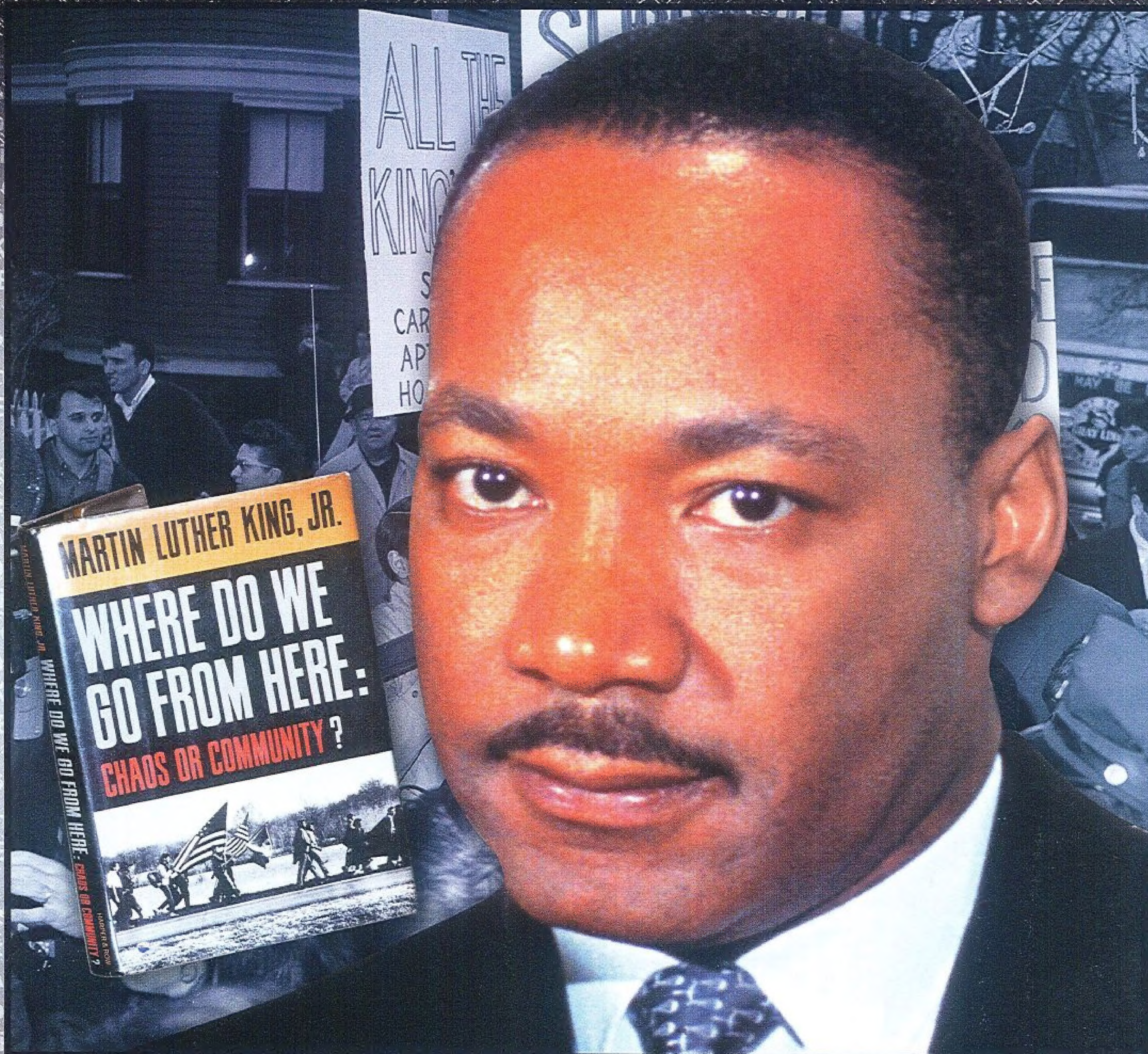
100 DE PERSONALITĂȚI

Oameni care au schimbat destinul lumii

Apariție săptămânală
5,99 LEI / 29,99 MDL

31

MARTIN LUTHER KING

DeAGOSTINI

100 DE PERSONALITĂȚI
Oameni care au schimbat destinul lumii

Martin Luther King

Numărul 31

PROLOG 4

VIAȚA ȘI VREMURILE 6

Lupta unui tânăr preot negru împotriva rasismului

Născut în discriminare

O întâlnire hotărâtoare

În linia întâi a activismului

Conflictul se accentuează

Progres important spre visul lui

Liderul îndurerat

La picioarele lui Dumnezeu

EVENIMENTE MARCANTE 20

Cine a fost adevăratul asasin al lui King?

VIEȚI PARALELE 24

Oameni care au visat la o Americă mai bună

INFLUENȚE MAJORE 28

Visând la o lume fără rasism

EDIȚIE SĂPTĂMÂNALĂ

EDITURA: De AGOSTINI HELLAS SRL

EDITOR: Petros Kapnistos

MANAGER ECONOMIC: Fotis Fotiou

MANAGER DE REDACȚIE ȘI PRODUCȚIE: Virginia Koutroubas

ADRESĂ: Vuliagmenis 44-46, 166 73 Atena

MARKETING MANAGER: Michalis Koutsoukos

PRODUCT MANAGER: Nasita Kortesa

COORDONATOR DE PRODUCȚIE: Carolina Poulidou

MANAGER DISTRIBUȚIE: Evi Boza

MANAGER LOGISTICĂ ȘI OPERAȚII: Dimitris Pasakalidis

COORDONATOR LOGISTICĂ ȘI OPERAȚII: Antonis Lioumis

ADAPTARE PENTRU LIMBA ROMÂNĂ:
Fast Translate, Best Communication Media SRL

DTP: RAY

TIPĂRIRE ȘI LEGARE: NIKI EKDOTIKI S.A.

DIRECTOR DE PRODUCTIE TIPOGRAFIE: STELIOS KRITSOTAKIS

IMPORTATOR: Media Service Zawada S.R.L

Country Manager: Mariana Mihălțan

Marketing Manager: Adina Bojică

Redactor: Gabriela Muntean

Distribution Manager: Dan Iordache

ADRESA: str. Louis Pasteur nr. 38, et.1, ap.5, sector 5, București, România

DISTRIBUITOR: Hiparion S.A.

ISSN: 1791-0765

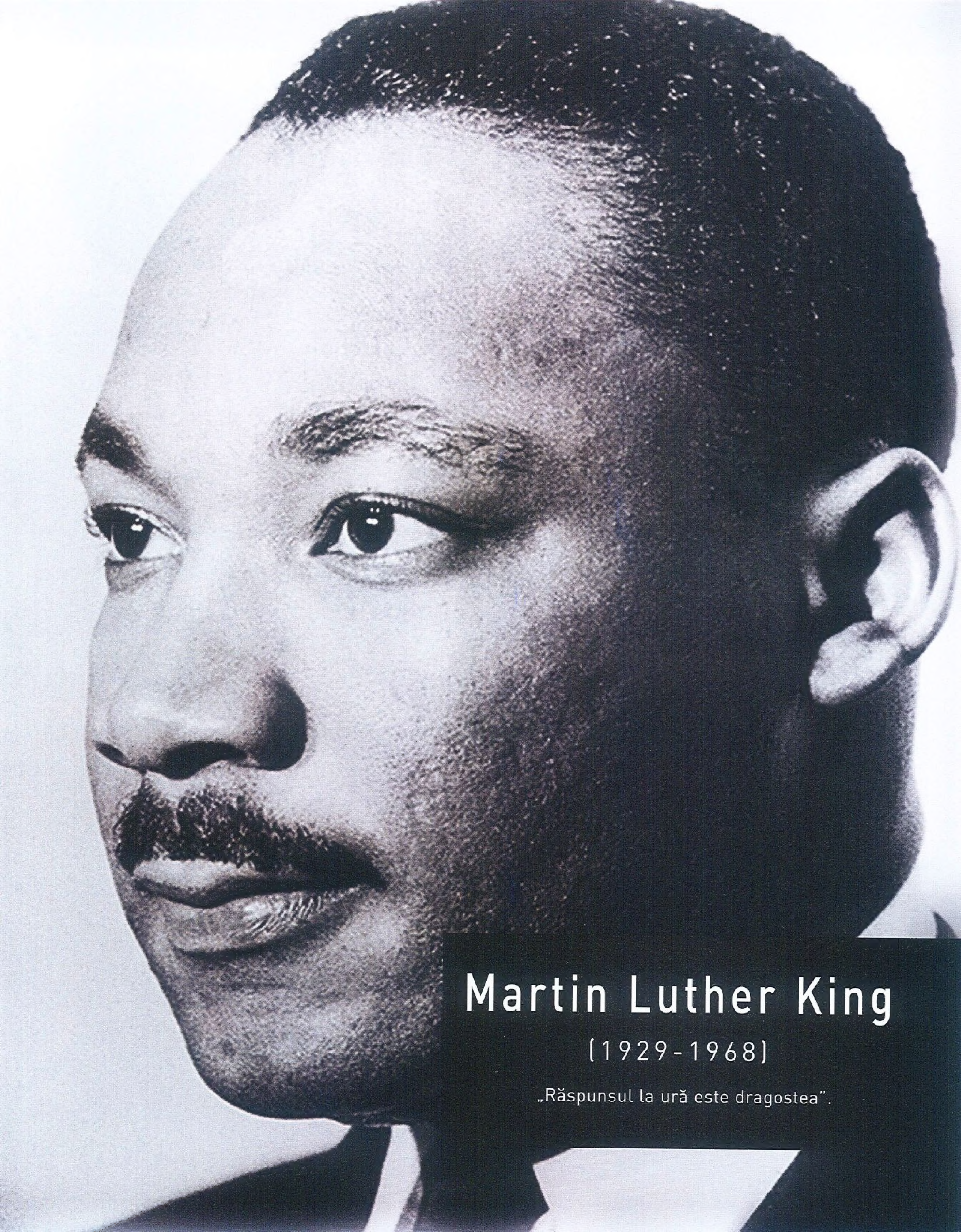
Fotografii: Uniphoto Press, Corbis Japan, De Agostini Picture Library

Prețul numerelor

Prețul primului număr: 2,99 LEI/14,50 MDL

Prețul celui de-al doilea număr și al tuturor celorlalte numere: 5,99 LEI/29,99 MDL

Editorul își rezervă dreptul de a schimba ordinea publicării personalităților sau de a le înlocui cu altele.

Martin Luther King
(1929-1968)
„Răspunsul la ură este dragostea".

Martin Luther King

Ce fel de viață a dus King?

PROLOG

DUPĂ AL DOILEA RĂZBOI MONDIAL, America era cea mai prosperă țară din lume. Cu toate acestea, în spatele fațadei de prosperitate, existau oameni care, din cauza culorii pielii, nu puteau nici măcar să-și aleagă după bunul plac locul în autobuz, ca să nu mai amintim de găsirea unei slujbe sau locuințe. Acești oameni, care suportau discriminarea, se vor coaliza sub conducerea unui lider și vor înfrunta direct această problemă. Numele liderului lor era Martin Luther King.

King era un pastor care credea în dragostea lui Hristos. El a luptat împotriva injustiției ce acaparase întreaga societate americană, folosind rezistența non-violentă. A trezit conștiința Americii și a avut o puternică influență asupra mișcării de adoptare a Actului Drepturilor Civile. King s-a expus în permanență intervenției poliției, amenințărilor rasiștilor și pericolului terorismului, fiind în cele din urmă asasinat la vârsta de doar treizeci și nouă de ani. Totuși, strigătul lui „Am un vis!" a lăsat o urmă adâncă în istorie și, chiar și astăzi, multă lume se zbate să îndeplinească visul lui King.

Așadar, ce fel de viață a dus King?

TABEL CRONOLOGIC

1863	▯	Proclamația Emancipării
1865	▯	Ia naștere Ku Klux Klan
1896	▯	Curtea Supremă Federală hotărăște că segregarea rasială este constituțională
1920	▯	Înfloresc jazzul și alte forme artistice afro-americane
1929	▯	Marea Criză mondială Se naște Martin Luther King
1941	▯	Izbucnește Marele Război din Pacific
1944	▯	King se înscrie la Colegiul Morehouse
1948	▯	King se înscrie la Seminarul Teologic Crozer
1951	▯	King își începe studiile de doctorat la Universitatea Boston
1953	▯	King se căsătorește cu Coretta Scott
1954	▯	King începe să lucreze la o biserică din Montgomery
1955	▯	Boicotul autobuzelor
1957	▯	Studenții de culoare obțin intrarea la liceele din Little Rock
1959	▯	King vizitează India
1960	▯	Începutul protestelor „ocuparea locurilor"
1961	▯	Activismul „călătoriilor libertății"
1963	▯	Președintele J.F.Kennedy este asasinat Marele Marș spre Washington Protestul din Birmingham
1965	▯	Începe bombardarea Vietnamului de Nord Protestul din Selma Malcolm X este asasinat
1966	▯	King pune la Chicago bazele activităților sale
1967	▯	King declară public că este împotriva războiului din Vietnam
1968	▯	Numeroase revolte rasiste King este asasinat în Memphis
1983	▯	Stabilirea Zilei Naționale „Martin Luther King", în memoria sa
1992	▯	Revolte rasiste în Los Angeles
1998	▯	James Earl Ray, asasinul lui King, moare bolnav
1999	▯	Ray este rejudecat și găsit nevinovat de asasinat

Lupta unui tânăr preot negru împotriva rasismului

King a crescut în sudul Americii, unde rasismul era adânc înrădăcinat. Privind acest paradox al „pământului celor liberi", King a devenit preot ca și tatăl lui și a folosit protestul non-violent pentru a crea o nouă eră. Faptele lui vor zgudui întreaga țară, ducând la înlăturarea nedreptăților sociale, una câte una. Cu toate acestea, viața lui King a fost curmată la vârsta de numai treizeci și nouă de ani, de către cei care nu doreau aceste schimbări. King a fost iubit nu doar de afro-americani, ci de către întreaga omenire.

Născut în discriminare

Un mediu familial binecuvântat

ORAȘUL ATLANTA din statul Georgia este faimos ca decor al filmului „Pe aripile vântului". Viitorul lider era fiul cel mare al unui preot din Atlanta, născut pe 15 ianuarie 1929. Tatăl și-a botezat fiul ca pe sine, numindu-l „Junior". Băiatul, Martin Luther King Junior, va deveni cunoscut ca lider al mișcării drepturilor civile.

1929 a fost anul în care a început Marea Criză mondială. Totuși, în luna ianuarie a anului în care s-a născut King, nimeni nu putea prevedea brusca izbucnire a Crizei Mondiale. În contextul boom-ului economic de după cel de-al Doilea Război Mondial, muzicienii de jazz afro-americani din New York cântau Dixieland jazz.

Înflorirea culturii afro-americane în anii 1920 a fost cunoscută sub numele de Harlem Renaissance. Totuși, în acea perioadă, dezbinarea profundă dintre negri și albi în America a rămas în mare măsură neschimbată în cei cincizeci și mai bine de ani, de când au fost eliberați sclavii. Până și muzicieni de jazz celebri erau supuși discriminării de îndată ce părăseau scena, iar afro-americanii care încă lucrau pe câmp se resemnau cu o viață egală cu sclavia. Mai rău decât atât, Marea Criză din 1929 îi va afunda pe afro-americani și mai mult în sărăcie.

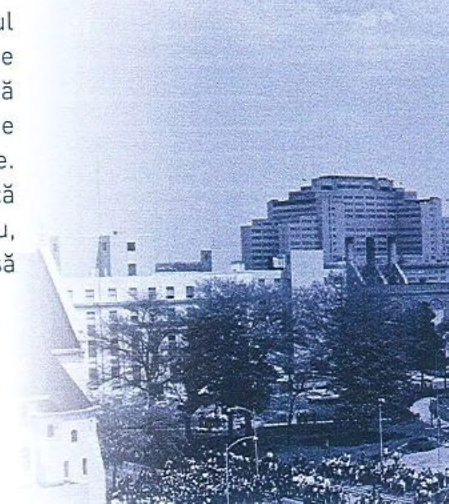
King a crescut în această epocă, dar el, sora lui mai mare, Christine, și fratele lui mai mic, Alfred, au putut duce o viață stabilă în timpul copilăriei lor. Acest lucru a fost posibil deoarece tatăl lor era preot. În acea vreme, pentru afro-americani, preoția era una din puținele profesii înalte la care se putea aspira. Faptul că locuința lui King se afla pe Auburn Avenue în Atlanta, arată cât de binecuvântată era familia lui. Auburn Avenue era într-o zonă rezidențială, locuită de negrii din clasa de mijloc. Casele aliniate la stradă reprezentau o altă lume în comparație cu cocioabele locuite de negrii care trudeau pe câmp.

Atâta timp cât rămâneau pe Auburn Avenue, negrii aproape că nu erau supuși discriminării; de fapt, cel mai apropiat prieten al lui King din copilărie era un băiat alb. Prietenul acesta era fiul proprietarului alb al unui magazin vizavi de locuința lui King. Cu toate acestea, când cei doi au intrat la școala primară, băiatul i-a spus lui King că mama lui i-a interzis să se mai joace cu el. Singurul motiv al acestei restricții era faptul că King era de culoare. Când King le-a povestit părinților la cină acest lucru, ei i-au pomenit pentru prima dată de rasism. King a fost surprins și cuprins de furie. Mama lui a încercat să-l calmeze, spunându-i că era un băiat cuminte care nu făcuse nimic rău, dar toate mamele afro-americane ajunseseră să le spună acest lucru copiilor.

▲ Tatăl lui King, Martin Luther King Sr. Acesta era foarte preocupat de reforma socială și l-a făcut conștient pe fiul său de noțiunea de nedreptate și rasism.

▼ Atlanta, capitala statului Georgia, în 1960. Orașul se va dezvolta rapid în a doua jumătate a anilor 1960, când King era în plină activitate.

▼ Organizația rasistă activă în jurul Atlantei în acea epocă, K.K.K. (Ku Klux Klan). Orașul Atlanta avea strânse legături cu K.K.K.

Devenind preot

Odată ce King a devenit conștient de existența rasismului, a început să observe numeroasele forme în care negrii și albii erau tratați diferit. De exemplu, la școală, King și prietenii lui albi frecventau școli diferite din cauza segregării școlarilor după culoarea pielii. Negrii nu puteau să intre în cinematografele și parcurile numai pentru albi, și nici să ia masa la restaurantele albilor.

Pentru a învinge nedreptățile rasismului, King s-a ocupat asiduu de educația sa. Avea note excelente, a absolvit repede gimnaziul și a intrat la liceu la treisprezece ani. La cincisprezece ani, a câștigat titlul de campion la un concurs de discursuri ținut de o organizație afro-americană din Georgia. Cu toate acestea, în aceeași zi cu fericitul eveniment, a fost supus unei umilințe pe care nu o va uita tot restul vieții, la bordul autobuzului care l-a dus înapoi în Atlanta. Șoferul le-a ordonat lui King și tatălui său să le cedeze locurile unor albi. Deoarece cedarea locurilor în favoarea albilor fusese stabilită prin legea statului Georgia, King și tatăl lui au fost obligați să stea în picioare aproape tot drumul de întoarcere de 140 de kilometri până în Atlanta.

În toamna acelui an, King a intrat la Colegiul Morehouse pentru negri și s-a alăturat unei organizații studențești care se ocupa de probleme sociale. Astfel a aflat că existau și mulți albi care erau împotriva rasismului. King a început să viseze la o societate fără rasism. Cei din jurul lui se așteptau să devină preot ca și tatăl său, dar King se gândea să devină doctor sau avocat. Și asta pentru că, încă din fragedă adolescență, începuse să pună sub semnul întrebării învățăturile Bisericii baptiste căreia îi era afiliat tatăl lui. La ce bun să urmezi cu strictețe cuvântul biblic și să interzici plăcerea? De ce cântau negrii în biserică? Aceste îndoieli se vor adânci și mai mult în timpul colegiului.

Benjamin Mays, președintele colegiului, și George Kelsey, profesor de studii de religie, i-au explicat lui King semnificația muncii preotului în epoca modernă. După părerea lor, preotul folosea gândirea modernă ca să facă studiul religiei și societății ușor de înțeles și îi ghida pe oameni, ca un compas, pe un drum bun în viață. Din acest punct de vedere, King a reevaluat munca tatălui său ca preot și a fost obligat încă o dată să o respecte, pentru contribuțiile însemnate la evoluția societății afro-americane, pe care cineva le putea aduce prin activități bisericești. După ce a ajuns la această concluzie, King nu a mai fost dezorientat.

▲ Familia lui King, fotografie din 1964

▸ Biserica în care tatăl lui King a fost preot.

Biblioteca de amintiri

BISERICA EBENEZER, O A DOUA CASĂ

Pentru King, fiul unui preot, Biserica Baptistă Ebenezer unde lucra tatăl lui, reprezenta o casă departe de casă.

Biserica este și astăzi intactă, pe locul unde se afla atunci. Era amplasată la doar câteva minute de mers de casa familiei King. King a fost botezat la această biserică în jurul vârstei de cinci ani. De atunci, a mers regulat la biserică, la școala de duminică, în fiecare săptămână, iar la optsprezece ani a ținut prima predică. De fapt, King a urcat în amvon încă din vremea când nu se hotărâse să devină preot, dar ca asistent al tatălui său.

King a ezitat la început să devină preot, dar în cele din urmă a ales această cale. Aceasta pentru că și-a dat seama de importanța bisericii în societatea afro-americană. Pentru mulți albi biserica nu era decât un decor formal unde se putea socializa, dar pentru negri era un loc absolut necesar unde cineva își putea redobândi demnitatea ca ființă umană. Inimile lor erau mângâiate de cuvintele rostite de preot în fiecare duminică și vocile lor strigau cu avânt „Aleluia!" și „Amin". În această fervoare se lepădau de suferință. Viața reală pentru negri era atât de grea, încât mulți dintre ei trăiau doar pentru a ști că vor fi mântuiți în împărăția lui Dumnezeu.

Începând cu King, activitatea preotului în rezolvarea problemelor sociale nu s-a rezumat la folosirea bisericilor doar ca loc de a pune capăt suferinței; bisericile au fost obligate să funcționeze ca locuri care încurajau vitejia. De aceea, bisericile vor deveni centrul mișcării pentru drepturile civile, pe măsură ce această mișcare lua amploare.

▾ Biserica Baptistă Ebenezer. King va schimba munca lui ca asistent la această biserică. Tatăl lui, preotul propriu-zis, își va continua predicile înflăcărate la această biserică și după moartea fiului său, până la propria moarte în 1975.

O întâlnire hotărâtoare

Luând aminte la protestul non-violent

King luase hotărârea fermă să devină preot. După absolvirea colegiului, s-a înscris la Seminarul Teologic Crozer din statul Pennsylvania pentru a-și continua studiile de specialitate. Seminarul se afla în orașul Chester, care se învecinează cu Philadelphia. Philadelphia a fost un punct de rezistență în mișcarea de abolire a sclaviei. În acest context istoric, Seminarul Teologic Crozer accepta bucuros studenți negri. Cu toate acestea, negrii constituiau doar zece la sută din numărul studenților, ceea ce-i făcea să iasă destul de ușor în evidență în campus. King nu a vrut să fie dat afară pentru că era negru și s-a străduit să păstreze o bună impresie și camera de cămin curată. În timpul colegiului, și-a alocat prea mult timp activităților extracurriculare și notele lui erau doar cu puțin peste medie, dar la seminar a obținut rezultate excelente.

În timp ce aborda studiile teologice, pe King a început să-l preocupe modul în care un preot ar trebui să facă fața problemelor sociale. Pentru a afla răspunsul la această întrebare, a citit nenumărate cărți, de la cele ale filosofilor greci, la „Das Kapital" a lui Karl Marx. King nu putea accepta ideologia comunismului, dar a recunoscut că acesta a evidențiat deficiențele economiilor capitaliste tradiționale. King și-a dat toată osteneala să afle cum ar trebui conduși negrii care sufereau din cauza discriminării în America, societatea capitalistă supremă.

King a primit o sugestie pentru răspunsul la această întrebare, în cadrul unei conferințe ținute de Dr. Mordecai Johnson, președintele Universității Howard. Johnson tocmai se întorsese din India și a descris plin de însuflețire filosofia și viața lui Gandhi. King a fost profund marcat de această conferință. A cumpărat toate cărțile pe care le-a găsit despre Gandhi și le-a citit din scoarță-n scoarță. King era sigur că rezistența non-violentă a lui Gandhi era metoda potrivită de a face față problemelor sociale. Și-a dat seama că opoziția violentă dădea naștere doar la mai multă violență și dușmănie, în timp ce rezistența non-violentă înlocuia răul cu iubirea.

▲ Universitatea Boston din timpurile moderne. A intrat la această universitate și s-a alăturat unui grup de profesori liberali. King s-a simțit adesea incomod, deoarece negrii erau în minoritate.

▲ Ca și Gandhi, King a crezut în ideea că renunțarea la rezistența prin violența, folosind o formă nonviolentă, nu putea reuși numai în India, ci era posibilă și în America.

O femeie ideală

În iunie 1961, King a absolvit primul din clasă Seminarul Teologic Crozer și a obținut Diploma în Teologie. În luna septembrie a aceluiași an și-a început studiile universitare la departamentul de teologie de la Universitatea Boston. Primul obstacol întâmpinat de King în viața din Boston a fost să-și găsească o locuință. Proprietarii nu mai voiau să-i închirieze o cameră de îndată ce descopereau că era negru. În cele din urmă, a împărțit un apartament cu un coleg de facultate. În urma acestui incident, King și-a dat seama că până și în nordul relativ tolerant în privința rasismului, fenomenul discriminării rasiale persista adânc înrădăcinat.

În afară de asta, King a întâmpinat greutăți și în găsirea femeii potrivite, cu care să se căsătorească. King era un om foarte deschis și volubil, care fusese foarte popular în rândul fetelor în timpul colegiului, dar totuși nu a reușit să întâlnească persoana pe care o căuta. Familia îl logodise, fără acordul lui, cu o femeie și căsătoria se întrevedea la orizont.

În ianuarie 1952, după cinci luni în Boston, King a întrebat un prieten dacă-l putea prezenta unei femei potrivite.

King a aflat de la el numărul de telefon al unei studente la școala de muzică, pe nume Coretta Scott. A sunat-o imediat și i-a cerut o întâlnire. Coretta a fost

▼ Seminarul Teologic Crozer. Aici a trăit King, pentru prima dată, experiența conviețuirii cu alți oameni în afară de tovarășii lui afro-americani.

firește surprinsă, dar, deoarece King aflase de ea de la prietenul ei, a acceptat întâlnirea, cu condiția să dureze doar o oră, în timpul prânzului. După prima lor întâlnire, chiar de a doua zi, amândoi se atașaseră destul de mult unul de celălalt. King a fost încântat să afle că tânăra Coretta era deja implicată în mișcarea pentru drepturile civile și nu s-a putut stăpâni să nu-i spună înainte de a se despărți că ea avea tot ce căuta el la o soție: calități intelectuale, frumusețe, personalitate și individualitate. Coretta a rămas puțin uimită, deoarece nu avusese timp să se gândească la lucruri precum căsătoria, fiind absorbită de studiile ei muzicale, dar nu și-a putut stăpâni atracția față de fermecătorul King.

Ca semn că venise vremea să se căsătorească, King a invitat-o la el acasă în Atlanta, la numai o jumătate de an de când se cunoscuseră. Tatăl lui King nu renunțase însă la ideea de a-și căsători fiul cu femeia pe care o alesese el și a continuat să-și exprime nemulțumirea în acest sens. Coretta i-a cerut lui King să ia o decizie, iar King a deschis mai întâi subiectul căsătoriei cu Coretta de față cu mama sa. Mama și-a dat acordul, iar tatăl său a făcut la fel, însă fără tragere de inimă. Coretta încă mai nutrea ambiția de a deveni cântăreață. Confuzia i-a fost risipită de o scrisoare de la sora ei. În scrisoare, sora ei i-a spus că nu se căsătorea doar cu un pastor oarecare, ci că mariajul în sine va deveni cariera ei. Aceste cuvinte au prezis parcă viitorul strălucitor și tumultuos al Corettei.

Cei doi s-au căsătorit în iunie 1953. Și-au continuat studiile în Boston pentru încă un an, iar apoi s-au mutat în Montgomery, statul Alabama, unde avea să lucreze King. Predicile minunate ale lui King au cucerit rapid inimile negrilor care locuiau în zonă. Prima lor fiică s-a născut în noiembrie 1955. Viața tânărului preot cu noua familie a fost una ocupată, dar fericită. Era însă liniștea dinaintea furtunii.

▲ Martin Luther King, lider al mișcării pentru drepturile civile din America

▲ Nunta lui Martin Luther King cu Coretta Scott la 18 iunie 1953 .

Versiune diferită

CORETTA DEVINE UN LIDER

Ca soție a unui politician, Coretta și-a susținut soțul atât în public cât și în cadrul familiei. Când el era încă în viață, rareori și-a definit exact rolul de mamă sau de soție. După moartea soțului ei, a fost obligată să-și abandoneze rolul de soție și s-a dedicat în întregime celui de mamă. De asemenea, și-a impus să exprime în continuare dorința de pe patul de moarte a unui mare lider al poporului. Înflăcărarea mulțimilor care s-au adunat după asasinarea lui King au încurajat-o și au făcut-o să înțeleagă că și ea trebuie să lupte, ca și soțul ei, pentru oamenii asupriți de peste tot. Probabil că nu a avut un succes la fel de mare ca soțul ei dar, chiar și numai făcând lucrurile în felul ei, s-a bucurat de reușită. A fost ca și cum un nou lider al femeilor se născuse odată cu moartea soțului ei.

Coretta nu s-a mulțumit să trateze doar problemele de angajare sau sărăcie ca soțul ei; s-a implicat și în problemele femeilor. La începutul anilor 1970, ca și soțul ei înainte, a unit mai mulți activiști diferiți. La mijlocul anilor 1970, peste o sută de organizații (inclusiv muncitorești, de femei, religioase și grupuri umanitare) s-au unit pentru cauza comună de a promova oportunități egale de angajare. Coretta a activat ca vicepreședintă a acestei uniuni. În anii 1980, s-a străduit să facă lobby pentru crearea unei sărbători naționale pentru comemorarea soțului ei. În această perioadă, a călătorit în toată America și în lume, ținând prelegeri. Astăzi, Coretta este văzută ca una dintre femeile care au avut cea mai mare influență asupra societății moderne americane.

▼ Coretta a dus mesajul soțului ei în țări din toată lumea, așa cum reiese din activitățile sale de a promova abolirea apartheidului în Africa de Sud.

În linia întâi a activismului

Boicotul autobuzelor

O FEMEIE DE CULOARE pe nume Rosa Parks a fost arestată joi, 1 decembrie 1955, în Montgomery, la o jumătate de lună după nașterea fiicei lui King. Motivul a fost că nu a vrut să cedeze locul unui pasager alb. Pe liniile de autobuze din sud, negrii se confruntau cu aceeași umilință pe care King o suportase în autobuz, în anii de liceu. Liderii negri s-au întâlnit la biserica lui King. Au hotărât să facă din incidentul Rosei Parks o șansă de a abroga legile care permiteau asemenea practici rasiste în autobuze. Au decis să înceapă boicotul autobuzelor de începând cu următoarea zi de luni.

Totuși, King și ceilalți membri ai grupului de protest erau neliniștiți. Oare câți oameni vor fi dispuși să facă efortul să meargă pe jos în loc să ia autobuzul, pentru a arăta că se împotrivesc rasismului? Luni, la ora șase dimineața, King a urmărit de la fereastră un autobuz care circula pe strada lui și a strigat: „E o minune!" Autobuzele, de obicei pline, erau acum complet goale.

În după-amiaza aceleiași zile, liderii afro-americani au creat o organizație a activismului, de genul boicotării autobuzelor, numită MIA - Montgomery Improvement Association (Asociația de Ameliorare Montgomery). Președintele ei avea să fie tânărul de douăzeci și șase de ani, King. Pentru a evita conflictul intern, a fost ales președinte un nou participant. La întâlnirea organizației din acea noapte, King și-a demonstrat din plin trăsăturile de lider într-un discurs captivant. King a devenit imediat un dușman în ochii grupurilor rasiste care, pe 30 ianuarie a anului următor, au aruncat o bombă în casa lui. Din fericire, familia lui nu a fost rănită, dar veranda casei a fost complet distrusă. King a fost înștiințat și s-a întors acasă. Bărbați de culoare cu răzbunarea în gând se adunaseră acolo cu arme și bâte. King le-a spus că, și dacă foloseau violența să se răzbune, problemele lor nu se vor rezolva și că urii trebuie să i se răspundă prin dragoste. Cuvintele lui au lăsat o impresie profundă asupra mulțimii și toți s-au întors la casele lor. A fost primul exemplu al filosofiei sale non-violente care a împiedicat violența. Întâmplarea a fost prezentată în toată America, iar King a primit statutul clar de lider al afro-americanilor.

Lupta în privința autobuzelor a continuat. În februarie, MIA a depus plângere la curțile federale de justiție deoarece legile municipale din Selma, care stăteau la baza discriminării rasiale din autobuze, erau neconstituționale. În iunie, a sosit decizia curții că legile erau într-adevăr neconstituționale dar orașul Selma trebuia să facă apel la Curtea Supremă. O hotărâre finală părea foarte îndepărtată. În acest timp, negrii făceau naveta folosind mașinile în comun. Era un sistem prin care voluntarii conduceau mașinile prin diferite puncte de plecare prestabilite, legându-le într-o rețea folosită de pasageri. Orașul Selma s-a gândit să întrerupă această rețea, obligând activiștii să renunțe, și a depus plângere la curtea de stat că folosirea mașinilor în comun era o inițiativă ilegală. Curtea de stat rasistă a luat, cum era de așteptat, partea administrației locale a orașului Selma.

Pe 13 noiembrie, King și ceilalți oameni prezenți la procesul curții de stat au fost șocați de veștile care

▲ Martin Luther King alături de familia sa.

▼ King pledează pentru non-violență în fața susținătorilor de culoare, adunați plini de furie în fața casei sale avariate. Cuvintele lui vor întrerupe lanțul violenței, iar King renaște ca lider non-violent.

▲ Biserica Dexter din Montgomery. King fusese trimis să lucreze acolo. Liderii afro-americani adunați la această biserică vor conduce în cele din urmă societatea către o nouă epocă.

CĂLĂTORII ÎN TIMP

O PRIMĂ VICTORIE

Singurul lucru pe care King și compatrioții lui îl revendicau prin boicotul autobuzelor era ca negrii și albii să fie tratați la fel în transportul în comun. Cu toate acestea, administrația locală nu era dispusă să ajungă la un compromis și campania a durat un an întreg.

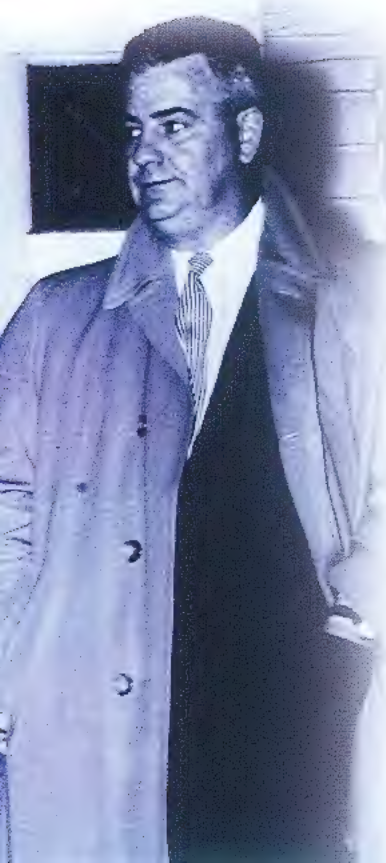
Baza lipsei de cooperare a administrației locale consta în convingerea că acțiunile lor nu contraveneau deloc legii. Dimpotrivă, acțiunile lui King și a celorlalți violau legea statului și erau considerate ilegale de către autoritățile orașului. Boicotul în sine era o încălcare a ordinii, ca și folosirea mașinilor private în locul autobuzelor. De asemenea, încă de la bun început, segregarea rasială în autobuze era recunoscută de autoritățile orașului și de legile statului. Credința că activitățile lui King și a celorlalți erau incorecte a marcat atitudinea neschimbată a administrației locale.

În ciuda acestui fapt, exista și un punct slab. Anume, superioritatea legii constituționale, care interzicea discriminarea rasială, mai presus de legea municipală și de stat. Afirmațiile lui King s-au dovedit corecte, când Curtea Supremă a hotărât că legile statului erau neconstituționale. King și ceilalți au mizat pe acest punct și au obținut o victorie, dar albii care criticau decizia Curții Supreme au continuat să se facă auziți. Se subînțelege că aceste critici își aveau sursa principală în eșecul politicienilor de a se angaja activ în eliminarea practicilor rasiste, creând un mediu în care discriminarea „a existat dintotdeauna".

1955	1 decembrie	Rosa Parks este arestată
	2 decembrie	King și ceilalți pun la cale boicotul autobuzelor
	5 decembrie	Încep activitățile de boicotare
		Se formează MIA, King devine președintele acestei organizații
1956	30 ianuarie	Atentatul asupra casei lui King
	1 februarie	MIA face apel la curtea federală afirmând că segregarea rasială este neconstituțională
		Marele juriu din Montgomery – MIA este inculpată pentru încălcarea restricției asupra boicotului autobuzelor
	4 iunie	Curtea Federală Districtuală hotărăște că segregarea este neconstituțională
	13 noiembrie	Curtea Federală Supremă susține decizia Curții Federale Districtuale
	20 decembrie	Curtea Federală Supremă le transmite statelor și orașelor decizia de a pune capăt legilor de segregare
	21 decembrie	MIA încheie boicotul autobuzelor
		King se urcă într-un autobuz

▲ King într-un autobuz, în mijlocul oamenilor, după ce decizia Curții Supreme i-a adus o victorie în campania de boicotare a autobuzelor.

au străbătut sala de judecată: Curtea Supremă hotărâse că legile statului erau neconstituționale. Curtea de stat nu putea trece peste verdictul Curții Supreme. Boicotul autobuzelor învinsese.

Un lider al negrilor

Victoria lui King în Montgomery a creat mai multe șanse pentru negrii care locuiau în sud. În anul următor s-a înființat SCLC - Southern Christian Leadership Conference (Adunarea Liderilor Creștini din Sud), o organizație care urmărea eradicarea rasismului. King a devenit președintele acestei organizații. În același an s-a născut și primul lui fiu dar King aproape că nu mai avea timp de petrecut cu familia. King a fost copleșit de cereri de a merge să țină discursuri prin toată America. Datorită activităților de boicotare a autobuzelor, numele lui King a devenit cunoscut în toată America. Oriunde vorbea, King era primit întotdeauna cu aplauze răsunătoare.

În ciuda acestui fapt, pe măsură ce activismul afro-american s-a accentuat, rezistența albilor dominanți s-a intensificat în egală măsură. Un exemplu extrem a fost evenimentul din septembrie 1957, din Little Rock, Arkansas, când niște liceeni negri au fost împiedicați să intre în școala prestigioasă în care fuseseră admiși. Forțele militare federale au fost chemate în ajutor să-i escorteze pe cei nouă elevi în școală. Eliminarea segregării rasiale ar fi fost imposibilă fără intervenția guvernului federal, dar guvernul nu a fost foarte activ în găsirea de soluții la problemele rasiale.

Lui King i s-a întâmplat o nenorocire care nu avea nicio legătură cu problemele rasiale. Pe 20 septembrie 1959, în timp ce dădea autografe pe prima sa carte publicată, King a fost înjunghiat în piept cu un cuțit de către o femeie de culoare, bolnavă mintal. Cuțitul a trecut ușor pe lângă inimă și viața lui King a fost cruțată, dar convalescența a durat mult timp.

Rana lui King s-a vindecat până în februarie anul următor, când acesta a pornit într-o călătorie în India. Fusese invitat în India de Primul Ministru Nehru, în urmă cu peste un an. În această călătorie, King a mers în pelerinaj pe urmele eroului său, Gandhi și a avut multe ocazii să vadă așa-numiții „intangibili", victime ale sistemului de caste din India. King a fost șocat de tragedia vieții lor. La o conferință a fost șocat din nou când el a fost prezentat ca „un prieten al „intangibililor" care a venit din America". King a fost la început jignit, apoi a reconsiderat repede problema. Și-a dat seama că negrii care sufereau de sărăcie în cea mai bogată națiune a lumii erau de fapt „intangibilii" Americii. Îi revenea așadar sarcina de a continua lupta așa cum făcuse Gandhi.

Conflictul se accentuează

▲ Un protest al studenților prin „ocuparea locurilor". Clienții albi i-au hărțuit pe activiști pentru a împiedica protestul, dar majoritatea studenților și-au păstrat poziția non-violentă și au rămas așezați. La acest protest au participat și numeroși studenți albi.

O luptă cot la cot cu Kennedy

KING A FOST DIN NOU ÎN LINIA întâi a activismului după întoarcerea acasă din India. SCLC a devenit din ce în ce mai activă, iar lui King îi rămânea puțin timp pentru sarcinile lui inițiale de reverend la biserică. King a părăsit SCLC, după ce a afirmat că nu-i va mai deranja, în ianuarie 1960. S-a întors în Atlanta, orașul natal, și a devenit ajutor de pastor la Biserica Baptistă Ebenezer a tatălui său. În același timp, în sud, au început noi proteste privind „ocuparea locurilor".

Aceasta era o formă de protest ce consta în refuzul de a părăsi tejghelele rezervate albilor, în timp ce mâncarea era pusă pe tejghea. A fost o formă de protest care a existat și în trecut, dar protestele anilor 1960 s-au axat în jurul studenților și s-au răspândit repede în tot sudul. Cel puțin aceste două aspecte erau noi. King a participat la primul lui astfel de protest în octombrie, în Atlanta, la cererea studenților activiști.

◄ John F. Kennedy (dreapta) și fratele lui, Robert. Voturile afro-americanilor câștigate după ce l-a sprijinit pe King îl vor ajuta să câștige o cursă prezidențială strânsă.

Participanții care ocupau locurile erau adesea arestați sub pretextul comiterii unei fapte ilegale. Și King a fost arestat împreună cu câțiva studenți. Toți au fost eliberați după patru zile, mai puțin King. În urmă cu o jumătate de an, el fusese prins cu un permis de conducere expirat și fusese eliberat condiționat. Deoarece protestul prin ocuparea locurilor constituia un act ilegal efectuat în perioada de eliberare condiționată, trebuia să fie aspru pedepsit. Pentru acest protest a fost condamnat la șase luni de muncă silnică. A fost o pedeapsă neobișnuit de severă pentru o persoană care uitase să-și înnoiască permisul de conducere. Mai mult decât atât, Curtea nu i-a acceptat apelul. În închisoare, instigarea gardienilor la violență era ceva obișnuit. Se zvonea că nu avea să se mai întoarcă, iar Coretta însărcinată și cu trei copii s-a cutremurat de teamă.

Senatorul John F. Kennedy, candidatul democrat la președinție, l-a scos pe King din impas. Grație negocierilor purtate de Robert, fratele lui Kennedy, cu administrația locală și curțile de judecată, King a fost eliberat la două zile după ce a fost închis, fără niciun incident. Acest lucru le-a lăsat negrilor o impresie favorabilă despre Kennedy, ceea ce a avut o mare influență asupra victoriei lui la alegerile prezidențiale.

King a mai fost o dată ajutat de frații Kennedy, în anul următor. În luna mai 1961, King a ținut un discurs în sprijinul studenților care luaseră parte la „călătoriile libertății" în Montgomery. „Călătoriile libertății" erau curse cu autobuzul pentru a se asigura că activitățile de promovare a desegregării rasiale se desfășurau în conformitate cu legea dar participanții la aceste călătorii au fost victimele violenței atroce din sud. Huligani, care asaltaseră autobuzul în Montgomery, au încercuit biserica în care King și-a ținut discursul. În cadrul unei conversații telefonice, King i-a explicat această situație lui Robert Kennedy, care devenise

DIN CULISE

ACTIVISMUL STUDENȚILOR PROSPERĂ

Incitați de protestele prin „ocuparea locurilor", studenții activiști au creat o organizație pentru a susține cauza mișcării pentru drepturile civile. Acest grup va deveni cunoscut drept „snick", de la acronimul SNCC - Student Nonviolent Coordinating Committee (Comitetul de Coordonare Nonviolentă a Studenților). King a avut o influență puternică asupra studenților activiști. Mulți au considerat că organizația studenților ar trebui inclusă în SCLC. În cele din urmă, SNCC a devenit o organizație independentă în legătură directă cu SCLC. Spre deosebire de SCLC, SNCC a inclus în rândurile ei mulți studenți albi din nord. Aceștia deveniseră conștienți de conflictele din societatea americană și veniseră din proprie inițiativă în sud , pentru a schimba situația.

O trăsătură definitorie a luptelor studenților este aceea că nu erau purtate în săli de judecată, ci pe stradă. Participanții lor erau extrem de tineri și, chiar dacă nu aveau bani, puteau constitui avangarda mișcării pentru drepturi civile, prin acțiuni directe precum demonstrația „ocuparea locurilor".

King însuși a simțit dorința de a lupta alături de albi împotriva injustiției și s-a bucurat văzând studenți albi și negri prinzându-se de mâini și protestând. SCLC plătea uneori cauțiunea membrilor SNCC care erau închiși. Cu toate acestea, de la Albany încoace, exista o diferență de opinie între King și SNCC și, în a doua jumătate a anilor 1960, studenții care evidențiau limitele protestului non-violent au început să se înmulțească. Din cauza respingerii non-violenței, studenții protestatari au reușit să-și sporească influența pe care o aveau asupra societății, ceea ce l-a îndurerat pe King.

▼ Studenții se ciocnesc de un detașament al poliției. Activismul studenților americani se va dezvolta de la mișcarea drepturilor civile la proteste împotriva războiului din Vietnam.

Procuror General. Revolta a fost reprimată de forțele militare federale trimise la locul acțiunii. King a simțit că se putea baza pe Kennedy mai mult decât pe președintele anterior, Dwight David Eisenhower și s-a bucurat de apropierea unei noi epoci.

Prima dezamăgire

Când „călătoriile libertății" au ajuns în Albany, Georgia, în decembrie 1961, orășelul cu o populație de aproximativ 50.000 de locuitori a explodat. Activiștii existau deja acolo, dar în sistemul de segregare rasială din oraș nu se schimbase nimic. Deși mișcarea pentru drepturi civile a făcut vâlvă în toată țara, va mai dura până să cuprindă și orașele mici din sud. Activiștii din Albany au vrut să schimbe situația și l-au rugat pe King să țină un discurs acolo, în decembrie. King a ajuns în Albany cu intenția de a rosti un discurs, dar a fost surprins de entuziasmul oamenilor din oraș și a hotărât să participe și la o demonstrație. Însă acest lucru se va încheia cu un eșec.

King, împreună cu alți șapte sute de demonstranți, a fost arestat și închis. După două zile, King a auzit că administrația și negrii din oraș au ajuns la o înțelegere. Și-a plătit cauțiunea și a fost eliberat din închisoare. Însă, deși câțiva lideri ai demonstrației ajunseseră într-adevăr la un acord cu orașul, majoritatea negrilor nu a fost mulțumită de conținutul acordului. Acest lucru a apărut în ziare ca un „eșec" al lui King.

King a reconsiderat hotărârea lui nechibzuită de a participa la demonstrație. În anul următor, de la începutul primăverii până vara, și-a continuat munca de activist în Albany. Cu toate acestea, luând în considerare efortul pe care l-a depus în acest scop, nu a obținut niciun succes însemnat. Unul dintre motive era că, deși era evidentă segregarea rasială practicată în Albany, guvernul federal nu și-a prea adus contribuția la activismul lui King acolo. Asta pentru că primarul, șeful poliției și alte autorități din Albany nu l-au împiedicat pe King și erau prevenitori față de noile împrejurări. Cu alte cuvinte, au reacționat la non-violență cu non-violență. Guvernului i s-a părut greu să decidă cum să facă față situației din Albany.

În final, guvernul le-a propus liderilor negri și guvernului local să înceapă negocierile. Mișcarea a eșuat în Albany; după ce King a părăsit orașul, segregarea rasială a continuat ca și înainte. King nu era sigur dacă Kennedy a înțeles într-adevăr cât de gravă era situația. Dacă guvernul nu făcea ceva repede, negrii vor ajunge la capătul puterilor și vor începe să folosească violența în rezistența împotriva opresorilor. King știa că era doar o chestiune de timp până să se întâmple acest lucru.

▲ Un autobuz cu călători ai libertății ia foc. Participanții la campania „călătoriile libertății" s-au lovit adesea de violență atroce, în timp ce mergeau din oraș în oraș prin sudul Statelor Unite.

▲ King se joacă cu al treilea copil al său, Dexter Scott, care s-a născut în ianuarie 1961. Coretta era încă însărcinată cu copilul când tatăl lui a fost trimis la închisoare.

◄ King (fundal stânga) și șeful poliției din Albany, Laurie Pritchett. Pritchett nu a răspuns la protestele lui King cu violență și a reușit să păstreze modul de viață segregaționist din oraș.

Un marș demonstrativ în Albany. Deoarece autoritățile locale au tratat protestele de acolo într-un mod rezervat, care nu a determinat intervenția guvernului federal, mișcarea drepturilor civile a avut un impact slab în oraș.

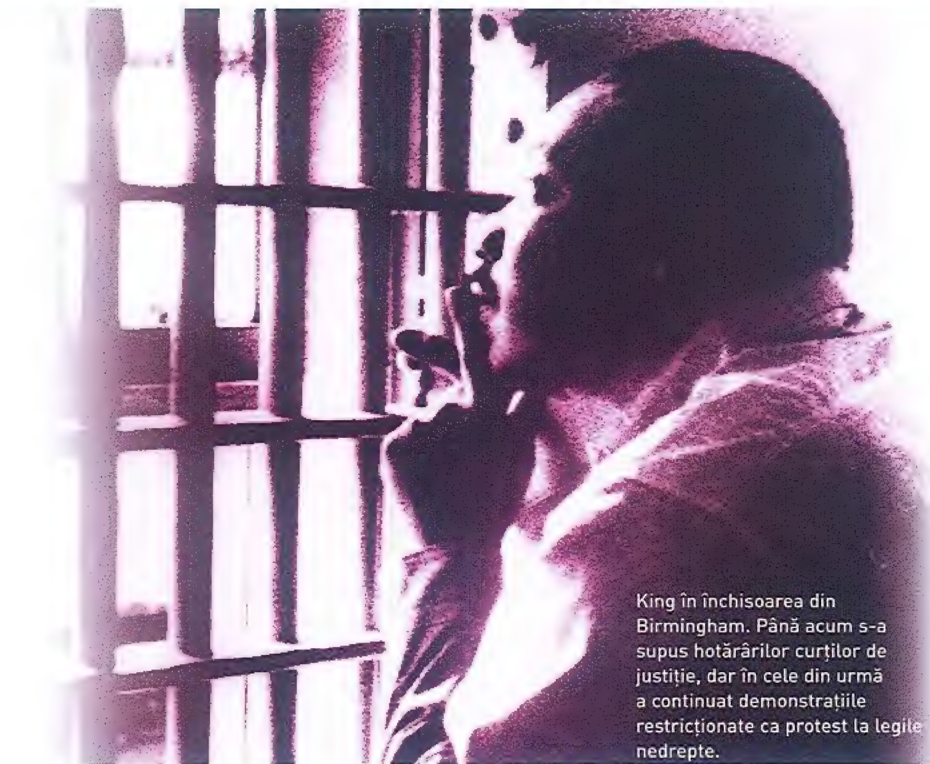
Progres important spre visul lui

Violență peste tot în America

ÎN 1963, trecuse un secol de când Proclamația Emancipării îi eliberase pe sclavi. La începutul acestui an, SCLC a hotărât să facă cunoscut întregii lumi faptul că trecuseră o sută de ani de la Proclamația Emancipării. Aveau să facă acest lucru în orașul Birmingham, statul Alabama, care era celebru pentru industria de prelucrare a oțelului. Mai era cunoscut și pentru aspra lui segregare rasială. Un supremacist alb, pe nume Eugene Connor, era liderul forțelor poliției din oraș. Era poreclit „Bull" și îi avea în vizor continuu pe activiștii pentru drepturile civile. King a lăsat-o pe Coretta (care abia născuse al patrulea copil) în Atlanta și a pornit spre Birmingham pe 1 aprilie.

Curtea Supremă de Stat a emis pe 10 aprilie hotărârea ca King să înceteze demonstrațiile. King și-a continuat oricum demonstrația două zile mai târziu, împreună cu cincizeci de persoane care împărtășeau aceleași idei. Poliția îi aștepta; i-a băgat pe toți cincizeci la închisoare, iar pe King în arest solitar. Mai rău decât atât, a doua zi, clerici albi au criticat demonstrația în ziare. King a defăimat injustiția legii din celula sa de închisoare și a spus că, în calitate de creștin, tânjea la ziua în care prejudecata va dispărea. Scris în întunericul celulei pe bucățile de hârtie pe care le-a avut la dispoziție, contraargumentul lui a fost extrem de bine motivat și a înduioșat mulți oameni.

King și ceilalți au fost eliberați pe 19 aprilie. Deși activitățile lor păreau să fi fost anulate, ei plănuiau de fapt un marș la scară mare care-i includea pe elevii de gimnaziu și liceu. Chiar și elevi din clasele primare au participat la demonstrația de pe 2 mai, dar au fost încercuiți de poliție unul câte unul. În ziua următoare, poliția a folosit tunuri cu apă ca să-i alunge pe demonstranți, inclusiv pe copii. Cruzimea acestei măsuri de stăvilire a fost transmisă în toată America și critica împotriva autorităților s-a intensificat. După

King în închisoarea din Birmingham. Până acum s-a supus hotărârilor curților de justiție, dar în cele din urmă a continuat demonstrațiile restricționate ca protest la legile nedrepte.

▲ Un ofițer de poliție din Birmingham asmute un câine de serviciu asupra unui protestatar. Alte acte violente, precum lovirea demonstranților cu bâte, au fost executate la ordinele lui Connor.

▼ Connor - fotografie din 10 mai 1963. Născut în 1897, avea șaizeci și șase de ani în perioada confruntării cu demonstranții drepturilor civile.

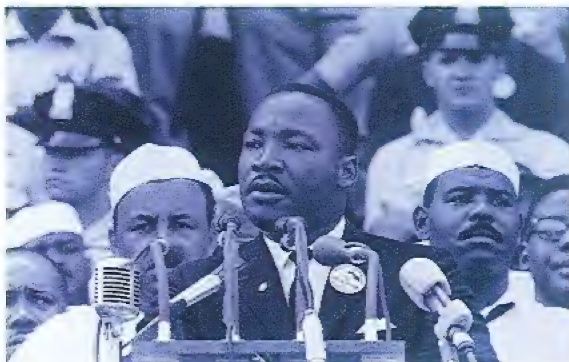
Omul-cheie

„BULL" CONNOR

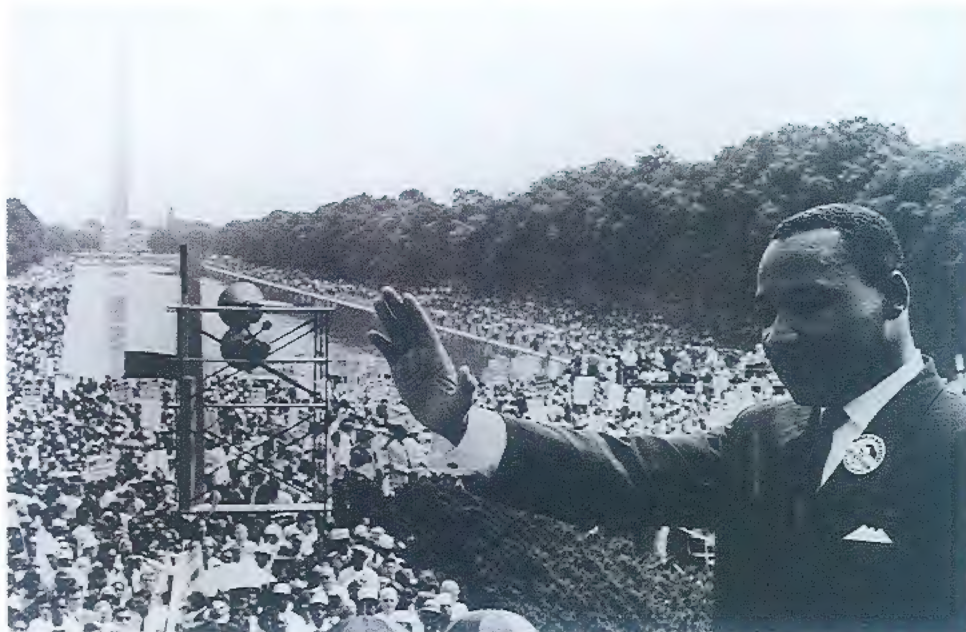
„Bull" Connor a avut rolul dușmanului mișcării pentru drepturi civile în lupta din Birmingham. A început să lucreze la întărirea legii în oraș încă din 1930. Nu era numit „Bull" numai din cauza staturii lui impunătoare; ci și pentru că violența de care făcea uz în încercările de a-i opri pe negri te ducea cu gândul la un taur.

În primăvara anului 1963, candidatura lui Connor la alegerile locale din Birmingham s-a încheiat cu o înfrângere. Connor ar fi trebuit să-și dea demisia de la conducerea departamentului de poliție din Birmingham, dar a refuzat categoric să facă asta. În aprilie, când a început lupta cu forțele lui King, Connor a acționat tot ca șef al poliției din Birmingham. La început, Connor nu a reacționat violent la protestele prin „ocuparea locurilor" și la adunările activiștilor la biserică. King și cei care-l urmau au crezut probabil că Connor era precum poliția din Albany, dar de fapt nu a avut răbdarea autorităților abilitate cu executarea legii de acolo. După ce copiii au început să ia parte la demonstrații, a atacat violent protestatarii folosind câini și tunuri de apă. Acest fapt a șocat America și se spune că acțiunile lui Connor au accelerat până la urmă realizarea obiectivelor mișcării pentru drepturile civile.

După încheierea conflictului, Connor a fost obligat de Curtea de Stat să demisioneze, dar în anul următor a fost ales director al Comisiei de Servicii Publice din Alabama. A rămas pe această poziție până în 1972 și a murit în anul următor la vârsta de șaptezeci și cinci de ani. Connor a fost aspru criticat pentru folosirea câinilor și a tunurilor de apă asupra demonstranților; faptul că un astfel de om a putut să rămână într-un post politic atâția ani stă drept mărturie a rasismului instituționalizat din lumea politică a sudului Statelor Unite.

▲ King rostind discursul. La început a citit de pe hârtie, dar în a doua jumătate a discursului, King a vorbit direct din inimă.

▲ Mulțimea s-a adunat pentru marele marș spre Washington. Marșul a fost proiectat de un membru în vârstă al mișcării pentru drepturile civile, A. Philip Randolpf. În timpul programării etapelor marșului, Kennedy a anunțat propunerea Actului Drepturilor Civile, iar oamenii care au participat la marș au cerut aprobarea proiectului de lege. King a rostit discursul de încheiere a marșului.

două zile, Connor le-a comandat polițiștilor să folosească iar tunurile cu apă asupra demonstranților. Însă poliția, ca și cum ar fi fost încătușată, nu a acționat. Conștiința i-a oprit din drum.

Haosul din Birmingham a continuat. Când s-a anunțat că cele două părți în conflict au ajuns la o înțelegere, KKK a detonat bombe atât în hotelul unde era cazat King, cât și în casa fratelui său. Negrii au fost grav jigniți și neînțelegerea s-a așternut asupra orașului Birmingham. Președintele John F. Kennedy a trimis forțele militare federale în oraș, într-o încercare de a controla situația.

Pe 20 mai, Curtea Supremă a declarat că legile de segregare din Birmingham sunt neconstituționale. Orașul a fost obligat să pună capăt segregării. Non-violența lui King și oamenii din Birmingham au învins violența folosită de autoritățile orașului.

„Am un vis"

Victoria din Birmingham a creat premisele abolirii segregării în toată țara. Pe 13 iunie, președintele Kennedy a anunțat într-un discurs televizat că va propune Congresului o nouă lege a drepturilor civile, care va aboli segregarea. Kennedy a înțeles că atâta timp cât această problemă va rămâne nerezolvată, situația internă va fi instabilă.

Un mare marș spre Washington a fost plănuit pentru a solicita guvernului revendicarea libertății și justiției. Lideri ai drepturilor civile, lideri ai mișcării muncitorești și membri ai clerului (inclusiv albi) au plănuit marșul, într-un act de supremă solidaritate. O sută de mii de oameni erau așteptați să participe la această acțiune.

Pe 28 august, participanții la marș au început să se adune în Washington, D.C. În cele din urmă, s-au adunat 250.000 de oameni, mult mai mult decât se preconiza.

La ora unu după-amiaza, mulțimea a început să mărșăluiască spre est de Monumentul Washington. Oameni de toate vârstele și din toate clasele sociale, negri, albi, tineri și bătrâni au mărșăluit împreună în soarele de vară al după-amiezii. Voci din mulțime strigau „Libertate acum!"; strigătele s-au răspândit în valuri însuflețite și au răsunat pe cerul Washington-ului.

Marșul trebuia să se încheie în piața din fața Monumentului Lincon. Marșul a început cu aplauzel entuziaste ale participanților. Însă, pe măsură ce oamenii înaintau în căldura verii, pe fețele lor deveneau tot mai vizibile semnele de oboseală. După ce și-au revenit la auzul vocii cântăreței de gospel Mahalia Jackson, King a apărut pe scenă. După ce mulțimea a încetat să mai aplaude, King a început să vorbească.

▲ Procesiunea funerară a Președintelui Kennedy. Când King a auzit vestea asasinării, i-a spus soției lui că probabil nu va trăi până la patruzeci de ani.

King și-a început discursul istoric făcând referire la celebrele declarații ale lui Lincoln din Proclamația Emancipării. Vocea lui s-a înălțat după ce a încetat să-și citească discursul scris și a strigat „Am avut un vis că într-o bună zi, pe dealurile roșii din Georgia, fiii foștilor sclavi și fiii foștilor proprietari de sclavi vor putea să se așeze împreună la masa fraternității." Mulțimea a aplaudat și a strigat cuvinte de aprobare și un adevărat vulcan de cuvinte a continuat să curgă de pe buzele lui King. Și-a încheiat discursul citând dintr-un cântec al negrilor: „În sfârșit liberi, în sfârșit liberi, slavă lui Dumnezeu Atotputernic, suntem în sfârșit liberi!" Acest moment a marcat apogeul mișcării non-violente a lui King pentru drepturile civile. Cu toate acestea, trei luni mai târziu, pe 22 noiembrie, președintele Kennedy a fost asasinat înainte să adopte noul Act al Drepturilor Civile.

Liderul îndurerat

Actul Drepturilor Civile

LEGISLATORII DIN SUD S-AU OPUS cu fermitate Actului Drepturilor Civile propus de Kennedy. În ciuda acestui fapt, succesorul lui Kennedy, Lyndon B. Johnson a făcut presiuni pentru aprobarea documentului. În cele din urmă, acordul a fost semnat pe 2 iulie 1964.

Legea a luat imediat în considerare preocupările din trecut pentru drepturile civile, precum abolirea segregării în școlile publice. Orice formă de segregare publică din sud a fost declarată ilegală, dar nimeni nu se aștepta ca legea să schimbe într-adevăr mentalitatea supremaciștilor albi.

În acea vară, un activist SNCC a fost ucis de reacționarii albi din Mississippi, incitând negrii la violență împotriva albilor prosperi care nici măcar nu erau rasiști. Pe King l-a tulburat gândul că noul Act al Drepturilor Civile ar fi putut să adâncească rasismul din țară.

▲ King și ceremonia de decernare a Premiului Nobel. King a împărțit mare parte din banii din premiu diverselor organizații.

▲ Negrii se înregistrează la vot. Negrii fuseseră împiedicați să voteze din motive precum obligația de a recita Constituția.

▼ King dă mâna cu președintele Johnson după ce acesta semnează Actul Drepturilor Civile. Legea nu va marca sfârșitul rasismului împotriva negrilor.

Vestea neașteptată din octombrie l-a încurajat pe King: urma să fie laureat al Premiului Nobel pentru Pace. King a deschis ceremonia desfășurată în decembrie, dar, la nici două luni după aceea, a fost din nou arestat pentru organizarea unei demonstrații fără permisiunea autorităților.

Scopul protestului său din Selma a fost să asigure drepturi pentru înregistrarea votanților negri. În America, este imposibil să votezi la alegeri fără să te înregistrezi. Mulți negri erau împiedicați de către albi să se înregistreze la vot. Din aproximativ 15.000 de votanți negri eligibili din Selma și din împrejurimi, mai puțin de 350 au putut să se înregistreze pentru a vota.

King a fost eliberat la patru zile de la arestare. A anunțat că-și lărgește activitățile actuale la regiunea din jurul orașului Selma. Imediat după aceasta, tineri activiști negri din orașul Marion au fost împușcați și uciși de poliție. Pe 7 martie, activiștii au făcut un marș de protest din Selma în capitala statului Alabama, Montgomery. Însă poliția statală și municipală stăteau de pază pe podul Pettus, la periferia orașului Selma. Au făcut uz de forță ca să oprească marșul. Două zile mai târziu, într-o demonstrație, poliția a fost retrasă de pe pod după ce a fost făcută o propunere de conciliere. În ciuda acestui fapt, imediat după, un preot alb a fost urmărit și ucis de KKK. Din această cauză, președintele Johnson a promis că va propune Congresului un nou proiect al Drepturilor Civile care să protejeze dreptul la vot. O curte federală districtuală a recunoscut marșul de la Selma ca fiind legal. King și compatrioții lui au început marșul spre Montgomery pe 21 martie și l-au încheiat după cinci zile. Aceasta va fi ultima ieșire în evidență a activismului antirasist non-violent al lui King.

Puterea Neagră

Noul Act al Drepturilor Civile, care proteja dreptul negrilor de a vota, a trecut fără piedici de Congres și a fost semnat de președinte pe 6 august 1965. Cu toate acestea, la doar cinci zile după promulgarea sa, în cartierul afro-american Watts din Los Angeles, au izbucnit cele mai mari revolte rasiste din istoria Statelor Unite. Revolta a început cu arestarea unui bărbat de culoare pentru că a condus beat și a continuat timp de șase zile. Treizeci și patru de oameni au fost uciși și 895 răniți.

Această revoltă a izbucnit chiar înainte ca King să participe la o conferință în Porto Rico, însă el s-a întors în America mai repede decât programase și a pornit spre Watts. Văzând dezastrul îngrozitor, s-a întrebat sincer dacă filosofia lui despre non-violență avusese vreo influență asupra negrilor din orașele din afara sudului. King a hotărât să elimine discriminarea manifestată față de negrii din nord în căutarea lor de locuințe și slujbe și, în luna februarie a anului următor, și-a început activitatea în acest scop în Chicago. Însă administrația locală și oamenii de afaceri erau evazivi la cerințele lui.

Între timp, în sud, a avut loc o altă întâmplare teribilă. Pe 6 iunie, activistul pentru dreptul la vot, James Meredith, a fost împușcat de un alb. Meredith tocmai își începuse „Marșul Împotriva Fricii" de aproximativ 340 de kilometri, din Memphis, Tennessee, spre Jackson, Mississippi. Alte cinci organizații, inclusiv SCLC, au încheiat marșul programat de Meredith. La mijlocul lui martie, reprezentantul SNCC a declarat într-un discurs că toți aveau de fapt nevoie de „puterea neagră". King și alți activiști moderați s-au neliniștit deoarece sintagma „puterea neagră" implica violență și reversul rasismului. Cuvintele au devenit simbolice pentru scindarea care se adâncea în cadrul mișcării pentru drepturile civile. Tineri negri au fost atrași de puterea acestor cuvinte și le-au răspândit în toată America.

În aceeași vară, violența rasială a izbucnit, frecvent, în America. De la adoptarea Actului Drepturilor Civile, același lucru se întâmpla în fiecare vară și a început să fie auzită fraza „vară lungă și fierbinte". Revoltele erau întotdeauna înăbușite de violența poliției, ceea ce a amplificat ura față de albi. De ce negrii erau pedepsiți pentru violență și albii nu? În octombrie, ca rezultat al nemulțumirii, s-a format Partidul Pantera Neagră în Oakland, California. Era o organizație paramilitară ce avea scopul de a-i apăra pe negri, intrând chiar în conflict violent cu poliția.

Deoarece tinerii erau influențați să considere violența ca fiind acceptabilă, King a înțeles că „puterea neagră" dădea voce celor fără speranță, dar a continuat să se frământe cum ar trebui să-și dezvolte mișcarea.

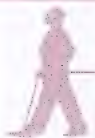
▲ Poliția aliniată îi așteaptă pe demonstranți pe podul Pettus. Aceasta va duce la un incident soldat cu șaptesprezece răniți care va fi cunoscut sub numele de „Duminica Însângerată".

▲ Părintele mișcării Pantera Neagră, Stokely Carmichael din SNCC. A criticat rezistența non-violentă.

▲ Partidul Pantera Neagră. S-a opus violent ofițerilor de poliție care i-au rănit pe negri, dar guvernul și autoritățile locale au luat măsuri asupra lui. Până în 1970 aproape că a fost desființat.

DIN CULISE

GHETTOUL NEGRU

Spre deosebire de comunitățile din sud, orașele din nord nu aveau legi de segregare rasială clare, dar exista un fel de discriminare în separarea cartierelor după rasă. Locuințele publice se împărțiseră treptat între negri și albi. Evident, școlile publice reflectau aceeași separare rasială ca și cartierele. De asemenea, deoarece guvernul și administrația erau controlate de albi, bugetele erau orientate să verse fonduri în cartierele caucaziene, iar negrii erau neglijați. Locuințele publice și instalațiile folosite au început să se dărâme din cauza neglijenței.

Aceste cartiere afro-americane au început să fie cunoscute ca ghettouri negre. Mulți dintre locuitorii lor aveau venituri mici și mulți alții erau șomeri sau trăiau din asistența socială. Negrii erau discriminați la salarii, iar în perioadele de restructurări de personal erau primii care erau concediați.

Copiii care creșteau în acest mediu sărac deveneau majori fără o educație corespunzătoare și ajungeau, ca și părinții lor muncitori, fără niciun cuvânt de spus. Cei obligați să ucidă din cauza sărăciei nu erau puțini, iar poliția comitea uneori acte de violență împotriva negrilor care nu făcuseră nimic rău, sub pretextul „combaterii crimei".

Aceste probleme nu au fost rezolvate de Actul Drepturilor Civile din 1964, iar negrii din nord erau în continuare frustrați. Acest lucru izbucnea în violența sub forma „verilor lungi și fierbinți".

▼ Cartierul Watts din Los Angeles după ce a fost devastat de revolte. King a fost șocat de această violență care nu făcea nimic să-i ajute pe negri, în timp ce le atrăgea disprețul albilor.

La picioarele lui Dumnezeu

O nouă mişcare

DEŞI MIŞCAREA NON-VIOLENTĂ a lui King ajunsese într-un impas, alte mișcări câștigau teren. Acestea includeau mișcarea liberală a femeilor, care urmărea să pună capăt discriminării sexuale; mișcarea consumatorului, care evidenția ilegalități ale întreprinderilor și mișcarea studențească. Dintre toate aceste mișcări, cea care va atrage cea mai mare atenție după 1965 a fost campania împotriva războiului din Vietnam. De când Vietnamul fusese împărțit în Nord și Sud în 1954, America sprijinise guvernul din Vietnamul de Sud. În 1964 America s-a implicat serios în războiul din zonă.

Când a analizat viitorul mișcării pentru drepturile civile, King și-a dat seama că nu va fi posibil să continue fără să ia în calcul războiul. Cheltuielile mari pentru război au determinat reducerea fondurilor pentru educație și asistență socială, iar săracii aveau de suferit de pe urma inflației și a șomajului. În plus, ca preot creștin, îi era imposibil să accepte războiul.

King s-a declarat pentru prima dată clar împotriva războiului în februarie 1967. Prin urmare, a fost suspectat că susține comunismul. Liderii negri erau și ei de părere că mișcarea împotriva războiul din Vietnam era un obstacol în calea mișcării pentru drepturile civile. Totuși, mulți alți negri l-au susținut pe King în timpul campaniei sale împotriva războiului; cu aceste diferențe de opinie în privința războiului, solidaritatea din rândul negrilor a slăbit.

A sosit o altă „vară lungă și fierbinte". În vara anului 1967, au avut loc aproape douăzeci de revolte la scară largă în orașele Americii. King și-a dat seama că violența născută din sărăcie nu putea fi înlăturată.

▼ O mare revoltă a izbucnit în Detroit în iulie 1967. A fost cea mai cumplită revoltă dintre toate evenimentele „verilor lungi și fierbinți". Peste treizeci de oameni au fost uciși.

▲ King participă la un miting anti-război. Când King a declarat fără echivoc că era împotriva războiului, a intrat în dezacord cu președintele Lyndon Johnson.

În acea iarnă, preocupat de problema sărăciei care stătea la baza violenței pe care o detesta, a plănuit un marș al săracilor. Era o idee revoluționară care nu ținea cont de barierele de rasă, naționalitate sau religie și care avea să unească victimele nedreptății economice într-un marș spre Washington. La o adunare ținută în luna martie a anului următor pentru pregătirea marșului, s-au strâns nații diferite, inclusiv mexicani, portoricani, negri, americani nativi și albi săraci. Se preconiza că participarea lui King la acest marș va deschide porțile către o nouă mișcare.

Soarta lui în Memphis

Pe 28 martie 1968, King se îndrepta spre Memphis, Tennessee. A plănuit să-i sprijine pe muncitorii afro-americani însărcinați cu paza care intraseră în grevă și luau parte la demonstrația lor. Însă la demonstrația din acea zi oamenii au început să arunce cu sticle și pietre și demonstrația a fost abandonată la jumătate. Mai mult decât atât, cei care au rămas în urmă la locul demonstrației s-au ciocnit de poliție, iscând o revoltă. King a fost șocat dar, de dragul de a face marșul săracilor o reușită, a decis că continue cu protestul din Memphis.

▲ King urcă în amvonul unei biserici din Memphis în noaptea dinaintea asasinării. Cuvintele pe care le-a rostit în discursul său lăsau de bănuit că era conștient de soarta lui.

America a intervenit în Vietnam sub pretextul opririi răspândirii comunismului. Războiul avea să continue și după moartea lui King și mulți tineri (inclusiv negri) au fost trimiși pe front.

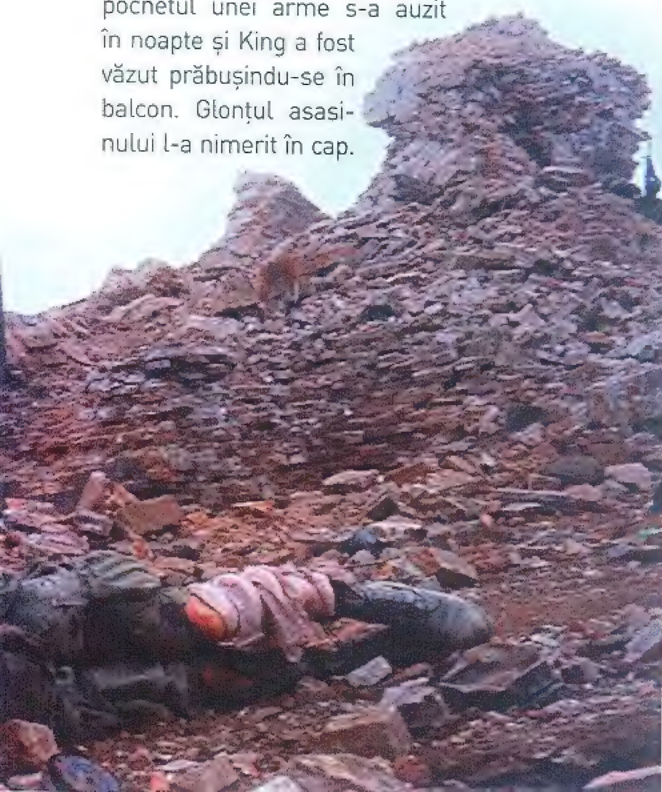
▲ Motelul Lorraine unde King a fost asasinat. King a fost împușcat în balconul decorat cu împletituri de la etajul doi. Astăzi clădirea a fost transformată în muzeu.

King s-a întors la Memphis pe 3 aprilie. După ce s-a întâlnit cu colegii lui activiști, King l-a rugat pe unul dintre ei, Ralph Abernathy, să-i țină locul la adunarea din acea noapte, pentru că nu se simțea bine.

Abernathy a crezut că din cauza vremii nefavorabile vor veni puțini oameni la miting dar a acceptat bucuros. Abernathy a fost surprins când a ajuns la locul mitingului. Cete de oameni stăteau îngrămădite și un rând de camere de filmat ale televiziunilor de știri erau aliniate în fața podiumului. Neliniștit, Abernathy l-a chemat pe King și, în timp ce furtuna s-a dezlănțuit, mitingul a început.

King a venit la miting și, ca și cum uitase complet de starea lui proastă de sănătate, a vorbit încontinuu o oră și jumătate fără să știe că acesta era ultimul lui discurs. King alesese în discurs cuvinte care ar fi fost potrivite de rămas-bun: „Am văzut pământul făgăduinței. S-ar putea să nu merg acolo cu voi. Dar vreau să știți în seara asta că noi, ca popor, vom ajunge pe pământul făgăduinței."

În ziua următoare (4 aprilie), King și-a petrecut timpul la hotel cu oamenii lui discutând despre următoarele etape ale mișcării. King fusese invitat la cină la prietenul său. În acea seară, l-a așteptat pe prietenul său în balconul camerei lui, citind reviste. Deodată, pocnetul unei arme s-a auzit în noapte și King a fost văzut prăbușindu-se în balcon. Glonțul asasinului l-a nimerit în cap.

CLIPE PERSONALE

ADEVĂRUL DESPRE ULTIMA NOAPTE A LUI KING

Ralph Abernathy fusese rugat de King să-l înlocuiască la ultimul său miting și a rămas în legătură cu King până la asasinarea acestuia. Abernathy era un prieten și un aliat al lui King, care fusese un colaborator permanent în activismul acestuia, începând de la boicotul autobuzelor. Se spune chiar că King și-a petrecut mai mult timp cu Abernathy decât cu soția lui.

Abernathy a dezvăluit adevărul scandalos al ultimei nopți a lui King în autobiografia lui din 1989. Noaptea a început cu vizita lui King, Abernathy și a unui alt prieten acasă la o femeie, după încheierea discursurilor de la miting. Femeia aștepta la ea acasă împreună cu alte două prietene. Cei trei bărbați și cele trei femei s-au relaxat luând cina împreună, dar Abernathy era epuizat și a adormit curând într-un fotoliu. Când s-a trezit la unu dimineața, a văzut că celălalt prieten era încă acolo, dar King nu era de găsit. Abernathy a stat acolo și a așteptat, iar King a ieșit dintr-un dormitor cu femeia care-l invitase la ea acasă.

Asta nu era tot. Când King și Abernathy s-au întors la hotel, fratele mai mic al lui King, Alfred, aștepta acolo cu alte două femei. Când Abernathy s-a întors în camera de hotel, abia i-a salutat pe toți cei de față și a adormit imediat. Dar a lăsat ușa descuiată, ca să poată intra King la întoarcere. La trei dimineața s-a auzit un zgomot. Abernathy a crezut că era King, dar spre mirarea lui era o altă femeie care-l căuta pe prietenul lui. Femeia și King s-au certat, iar Abernathy susține că a aplanat această ceartă.

Astfel de lucruri nu s-au întâmplat doar în acea zi. King era un bărbat fermecător, iubit de multe admiratoare înflăcărate din toată țara. Relațiile lui cu aceste femei nu erau un lucru de lăudat, dar ele nu l-au abătut deloc de la marile lui realizări.

▲ Ralph Abernathy. A câștigat un mare succes ca mâna dreaptă a lui King, dar a fost criticat pentru dezvăluirea detaliilor ultimei nopți cu King.

King a fost dus de urgență la spital. Nu a mai spus niciun cuvânt, iar la ora șapte seara, la vârsta de treizeci și nouă de ani, viața lui prea scurtă a luat sfârșit.

King plănuise ca demonstrația de la Memphis să aibă loc patru zile mai târziu, pe data de 8 aprilie. 15.000 de oameni, inclusiv soța lui, Coretta, s-au adunat din toate colțurile Statelor Unite pentru demonstrația tăcută. Deși autoritățile orașului Memphis emiseseră un ordin de suspendare a demonstrației, nu au reușit să o împiedice.

În ziua următoare, aproape 10.000 de oameni s-au adunat la slujba de înmormântare oficiată pentru King la Biserica Baptistă Ebenezer din Atlanta. Sicriul lui King a fost așezat într-o trăsură trasă de cai. După ce trăsura a plecat de la biserică, mulțimea adunată în spate a început să cânte „Vom birui", un cântec al negrilor care a fost imnul mișcării pentru drepturile civile. Ultimul loc de odihnă al lui King a fost cimitirul House View. Cimitirul a fost folosit exclusiv de negri. Cu speranța că în cer nu va exista nicio discriminare, toată lumea s-a rugat pentru sufletul lui King.

▼ Trăsura cu sicriul lui King după funeralii. O mulțime de oameni l-a condus pe ultimul drum spre cimitirul unde avea să fie îngropat, trecând pe lângă Colegiul Morehouse, alma mater a lui King.

Cine a fost adevăratul asasin al lui King?

▲ Trupul neînsuflețit al lui King la Biserica Baptistă Ebenezer. Zeci de mii de oameni s-au adunat să-și ia un ultim rămas-bun de la King.

Din ziua în care reverendul Martin Luther King Jr. a început activismul antirasist prin boicotul autobuzelor, viața lui a fost încontinuu amenințată de supremaciștii albi. Deseori le-a împărtășit altora credința că nu va trăi foarte mult. Așa cum presimțise, King a fost împușcat într-un motel din Memphis, Tennessee, în jurul orei șase seara, 4 aprilie 1968. Un bărbat alb de patruzeci de ani a fost arestat pentru această crimă. Totuși, mulți cred că adevăratul făptaș al crimei era altcineva.

Martor ocular

PE 5 IUNIE, la două luni după asasinarea lui King, un alt american celebru a fost împușcat mortal. Bărbatul ucis a fost Robert Kennedy, care contribuise la adoptarea Actului Drepturilor Civile, fratele mai mic al președintelui John F. Kennedy. A fost o tragedie care s-a petrecut în timpul campaniei lui pentru a candida la funcția de președinte al Statelor Unite. Două zile mai târziu, un bărbat suspectat de asasinarea lui King a fost arestat în aeroportul Heathrow din Londra. După asasinat, bărbatul fugise prin Canada în Europa. Era un bărbat alb de patruzeci de ani, pe nume James Earl Ray.

Ray a fost demascat ca asasin al lui King când s-a descoperit că amprentele lui se potriveau cu cele găsite pe arma folosită la împușcarea lui King. Arma lui Ray a fost găsită pe o clădire care se înălța deasupra Motelului Lorraine unde era cazat King. O parte din clădire fusese transformată în pensiune iar amprentele bărbatului care fusese cazat acolo se potriveau cu cele de pe armă. FBI-ul a comparat amprentele cu cele din baza sa de date și a aflat că se potriveau cu cele ale lui Ray, care comisese mai multe infracțiuni în trecut. Nu se știa pe unde locuise Ray de când evadase dintr-o închisoare din Missouri, în 1967. Crima lui a fost reconstituită de anchetatori și s-au aflat următoarele:

La sfârșitul lui martie 1968, Ray a sosit în Memphis și a închiriat o cameră. În jurul orei șase în seara de 4 aprilie, Ray stătea în fața geamului de la baie, cu o pușcă în mână. King stătea în picioare în balconul camerei lui de la motel. Ray l-a țintit pe King și a tras. Glonțul a spintecat obrazul drept al lui King până aproape de umăr. Atunci Ray a scăpat repede de armă în fața clădirii și s-a urcat într-o mașină care aștepta. Un bărbat cazat în aceeași pensiune, pe nume Charles Stephens, a raportat zgomotul de armă din baia vecinului său și l-a văzut pe bărbat fugind.

Investigația FBI a dezvăluit că gloanțele din pușcă și glonțul extras din corpul lui King erau identice. Din moment ce existau și probe materiale și un martor ocular, a fost evident că Ray este asasinul. Ray însuși a recunoscut crima și, pe 10 martie anul următor, a fost condamnat la nouăzeci și nouă de ani de închisoare.

Cu toate acestea, existau niște lucruri ciudate în culisele investigațiilor. Și Grace, soția singurului martor ocular, a fost chestionată de poliție, dar, când au apărut neconcordanțe între povestea ei și cea a soțului, a fost internată la o secție de boli psihice. Ea a afirmat că soțul ei, Charles, era un alcoolic cunoscut în cartier și că zăcea în pat beat la momentul asasinatului. I-ar fi fost imposibil să-l vadă din pat pe făptașul crimei fugind, chiar dacă ușa ar fi fost larg deschisă. Ea era în altă cameră când a auzit împușcătura, dar nu putea specifica locul de unde se trăsese.

De asemenea, a fost văzut un bărbat aplecându-se afară din clădire când s-a tras focul de armă, dar acesta a fost descris ca fiind scund, cu păr cărunt, ceea ce-l făcea complet diferit ca fizionomie de Ray.

Mărturia ei a fost susținută de un lucrător de la o benzinărie care l-a văzut pe Ray la câteva străzi

▼ Robert Kennedy după ce a fost împușcat. Dacă ar fi supraviețuit, ar fi putut să-l învingă pe reprezentantul Partidului Republican, Richard Nixon, la alegerile prezidențiale.

▼ Cadrul asasinării lui King. Există mici discrepanțe între cum a putut Ray să-l țintească pe King din camera pensiunii și poziția în care stătea King când a fost împușcat.

distanță de locul crimei. Însă acesta a fost amenințat de mai mulți bărbați înarmați cu cuțite și și-a schimbat mărturia. La fel de ciudat a fost faptul că, imediat după crimă, cei câțiva copaci crescuți între Motelul Lorraine și pensiunea lui Ray au fost tăiați de administrația locală.

Publicul nu cunoștea aceste fapte, dar mulți oameni au considerat că anumite aspecte ale anchetei asasinatului erau stranii. Cei care știau de țintirea fără greș a lui Ray nu erau foarte convinși de rezultatele investigației. Ray nu era un țintaș suficient de bun ca să ochească cu pușca un bărbat de la distanță. Ray însuși, cel care deținea cheia misterului, și-a retractat mărturia și a înaintat apel, dar acesta a fost respins.

▲ Membri ai unui subcomitet al Camerei Reprezentanților analizează arma care ar fi fost folosită la asasinarea lui King. Pușca are destulă putere să doboare un elan, dar este greu de folosit de către un amator.

Ministrul detestat

Mai multe alte asasinate comise în anii 1960 au fost subiectul aceleiași investigații îndoielnice. Cel mai cunoscut dintre acestea a fost uciderea președintelui John F. Kennedy în 1963. Multă lume a crezut că Lee Harvey Oswald, bărbatul care a fost arestat pentru crimă, nu a acționat singur. Există o teorie că CIA a dat vina pentru eșecul invaziei din Cuba pe Kennedy, alta care învinovățește un grup anticomunist care a vrut să sporească intervenția militară din Vietnam, și alta care se axează pe ostilitatea lui Lyndon Johnson, vicepreședintele lui Kennedy.

Asasinarea lui Malcolm X din 1965 este și ea învăluită în mister. Versiunea oficială susține că asasinul era un membru al organizației Națiunea Islamului din care Malcolm X se retrăsese. Însă, limba ascuțită a lui Malcolm X rănise orgoliul albilor și era urât de supremaciștii albi. Era de asemenea ținta FBI-ului ca fiind un subversiv periculos. Se spune că Națiunea Islamului a fost folosită ca țap ispășitor pentru a ascunde conspirația asasinatului de către cei aflați la putere care îi detestau pe negri.

▲ FBI-ul pune în circulație un afiș cu James Earl Ray dat în urmărire. Toate trăsăturile lui personale sunt enumerate, de la înălțime și greutate, la culoarea ochilor și a părului.

Însuși King a fost privit cu ostilitate de FBI. Încă de la sfârșitul anilor 1950, FBI a început să suspecteze că King era comunist. A început să-l supravegheze tot mai mult, pe măsură ce campania lui pentru drepturile civile avea succes și a instalat microfoane atât în locuința lui King, cât și la sediul SCLC. Ascultând convorbirile telefonice ale lui King, s-a descoperit că acesta avea relații cu mai multe femei. Un bărbat care și-a deghizat vocea l-a sunat pe King și l-a amenințat că divulgă aceste informații dacă King nu se sinucide. Înregistrarea telefonică a convorbirilor lui King a fost aprobată de procurorul general Robert Kennedy. Kennedy îl ajutase pe King în trecut, dar a ajuns să-l vadă și el ca pe un subversiv periculos.

Criticile din cadrul guvernului au dus la întreruperea ascultării convorbirilor telefonice ale lui King, la începutul anului 1966, dar FBI-ul nu l-a slăbit din vizor. Au susținut publicarea articolelor în ziare pentru a-l critica pe King, au introdus spioni în SCLC și multe altele.

Mai mult decât atât, King era în opoziție cu președintele Johnson cu privire la războiul din Vietnam. Când King s-a împotrivit războiului într-o perioadă în care acesta devenise problematic pentru Johnson, președintele a început să-l considere pe King un trădător care-și uitase obligația față de Johnson când acesta l-a ajutat în adoptarea Actului Drepturilor Civile. Directorul FBI a ațâțat nemulțumirea lui Johnson sugerând că King era simpatizant al comunismului. Luând toate acestea în considerare, nu pare de domeniul imposibilului ca cei aflați la putere în acea vreme să se fi amestecat în ancheta lui James Earl Ray și a asasinării lui King.

▲ Motelul Lorraine așa cum este văzut prin luneta unei puști din pensiunea de unde se presupune că a fost tras glonțul fatal. Este evident că de la această distanță de șaizeci de metri, ținta ar fi fost foarte mică.

Pe 1 iulie 1969, fratele mai mic al lui King, Alfred, s-a alăturat listei celor care au murit în împrejurări misterioase. S-a înecat în piscina hotelului, deși era un înotător experimentat. Se bănuiește că a fost înecat de persoane apropiate lui, dar nu se poate dovedi acest lucru.

În căutarea adevărului

La zece ani de la evenimentul din 1968, guvernul începe din nou să caute adevărul asasinării lui King. Neîncrederea din guvern, stimulată de afacerea Watergate, a fost impulsul pentru cererea reanchetării asasinatelor din anii 1960. Comitetul s-a bazat pe materiale furnizate de FBI și a conchis că Ray a acționat în serviciul celor care au conspirat să-l asasineze pe King.

În ce-l privește pe Ray, acesta a început să dezvăluie lucruri care până atunci nu fuseseră clare. Nu se legase de ele până atunci pentru că se temuse pentru siguranța familiei lui. Varianta lui s-a potrivit perfect cu relatările martorilor oculari.

După spusele lui, devenise mesager al unei organizații criminale și s-a dus la pensiunea unde a avut loc asasinatul cu încă un bărbat, în după-amiaza zilei de 4 aprilie 1968. I se ceruse să facă acest lucru de către un bărbat pe care-l știa doar drept „Raoul". Ray s-a întâlnit cu Raoul în cameră și i-a arătat arma pe care Raoul îi ceruse s-o obțină. După aceea, Raoul i-a dat lui Ray alte sarcini, inclusiv să meargă la o benzinărie la câteva străzi depărtare și să-i umfle cauciucurile mașinii. La întoarcerea de la benzinărie, Ray a văzut pensiunea înconjurată de ofițeri de poliție. Ray a fost aproape sigur că li se întâmplase ceva prietenilor lui, a rămas în mașină și a plecat. A aflat apoi de moartea lui King la radio, în jurul orei șapte seara; abia atunci a conștientizat că King era în Memphis. Dacă această relatare este considerată ca atare, „Raoul" este adevăratul creier al asasinării lui King, pe care a vrut să i-o înscenеze lui Ray. Însă nu există niciun mod de a afla adevărata identitate a misteriosului Raoul.

▲ Ray în amurgul vieții. A încercat de două ori să evadeze în cei treizeci de ani de închisoare. În 1981 a avut loc un incident în care a fost înjunghiat de un coleg negru.

În 1993, la douăzeci și cinci de ani de la asasinat, investigația efectuată pentru pregătirea unei producții de televiziune a scos la iveală că un patron de restaurant din Memphis, pe nume Lloyd Jowers, ar fi fost implicat în asasinarea lui King. El susține că l-a angajat pe asasin, dar neagă faptul că acesta a fost Ray.

Patru ani mai târziu, pentru a afla adevărul despre asasinat, familia lui King s-a alăturat mișcării de a-l rejudeca pe Ray. Dar era deja prea târziu. Ray suferea de o boală gravă de ficat și a murit în anul următor, în aprilie 1998, fără ca măcar să poată dezvălui adevărul în curtea de justiție. Avea șaptezeci de ani când a murit.

Cu toate acestea, familia lui King nu a renunțat. În 1999, au încercat să scoată la lumină adevărul complotului crimei, chemându-l pe Lloyd Jowers în justiție. Mulți martori nevăzuți până atunci au depus mărturie la acest proces. Multe fapte noi au ieșit la iveală, precum un bărbat suspect care a fost zărit fugind din copacii din fața Motelului Lorraine sau supravegherea hotelului de către autoritățile militare. De asemenea, la proces s-a pus sub semnul întrebării și potrivirea făcută de FBI între gloanțele din armă și cel extras din corpul lui King. Existau însă multe neconcordanțe în mărturia martorului cheie – Jowers, ceea ce a făcut imposibilă dezvăluirea adevărului despre complotul asasinatului.

În iunie 1966, Departamentul de Justiție a făcut publice concluziile anchetei asasinatului, susținând că nu exista nicio dovadă că guvernul a fost implicat în moartea lui King. Totuși, familia lui King încă mai crede că nu au fost făcute publice toate faptele referitoare la caz și încă mai caută adevărul.

▼ Pe 4 aprilie 1998, la cea de-a treizecea comemorare a morții lui King, a avut loc un marș în memoria lui, la locul unde a murit în Memphis. Primarul orașului pe vremea marșului era un negru care activase cândva în mișcarea pentru drepturile civile.

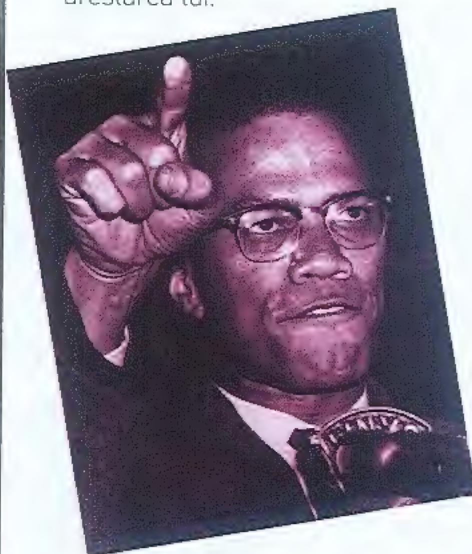

ASASINAREA UNUI ALT LIDER
VISUL ȘI COȘMARUL LUI MALCOLM X

Malcolm X a fost un negru carismatic care a câștigat susținerea înflăcărată a afro-americanilor din clasa socio-economică inferioară. Spre deosebire de non-violența reverendului Martin Luther King Junior, el este cunoscut ca activist violent și radical. Oare chiar a fost Malcolm X un astfel de om?

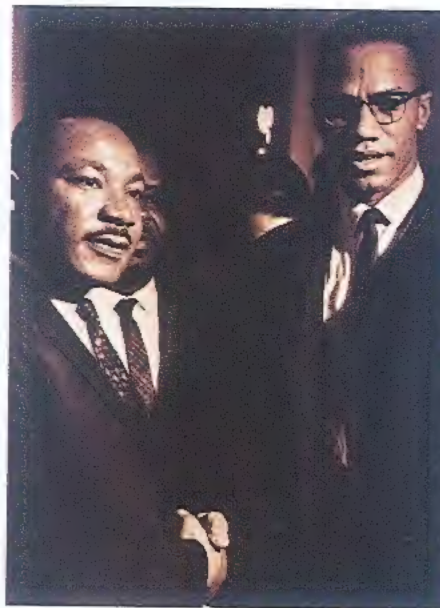
Malcolm X s-a născut în Omaha, Nebraska, în 1925. Există multe asemănări între copilăria lui King și cea a lui Malcolm X. Ambii au fost copiii unor pastori baptiști, s-au jucat cu prieteni albi, au învățat bine la școală. Cu toate acestea, mediile în care au crescut au fost foarte diferite.

King, care făcea parte din clasa de mijloc, a continuat să exceleze la școală, a mers la facultate și apoi și-a luat și doctoratul. Pe de altă parte, Malcolm a rămas orfan de tată la vârsta de cinci ani și a trăit în extremă sărăcie în timpul Marii Crize. Mai rău decât atât, mama sa era internată la un centru de boli mintale. Avea note bune, dar prin purtarea sa a fost exmatriculat din gimnaziu la vârsta de treisprezece ani. După ce s-a întors la gimnaziu, un profesor alb i-a spus că era puțin probabil ca un negru să devină avocat, ceea ce l-a făcut să-și piardă interesul pentru școală. A ieșit în stradă, în Harlem, după ce a terminat gimnaziul, și a devenit un escroc profesionist. A început să ia cocaină și să fure ca să și-o poată procura. Acest lucru va duce la arestarea lui.

▲ Malcolm X ținând un discurs. Discursurile lui severe, provocatoare îi atrăgeau pe negrii săraci, care trăiau în mahala.

Deși compatrioții lui albi au primit pedepse relativ ușoare, Malcolm X a fost condamnat la zece ani de închisoare. În timpul detenției, a studiat istoria discriminării și exploatarea afro-americanilor de către albi și s-a lăsat pradă învățăturii Națiunii Islamului, care-i caracteriza pe albi drept „diavoli". După ce a fost eliberat condiționat, Malcolm a devenit mâna dreaptă a șefului Națiunii Islamului, Elijah Mohammed, și s-a străduit să creeze o națiune a musulmanilor negri în Statele Unite. A considerat că numele său, „Malcolm Little", le-a fost impus strămoșilor lui de către proprietarii albi de sclavi, și a adoptat „X"-ul pentru a simboliza numele uitat al străbunilor lui africani.

▲ Malcolm X și King dau mâna când Actul Drepturilor Civile este adoptat de către Senatul Statelor Unite. Cei doi nu au reușit niciodată să se întâlnească oficial.

King a depus toate eforturile pentru o înțelegere cu albii prin mijloace non-violente, care să susțină cauza drepturilor civile, dar Malcolm X urmărea pe atunci separarea totală a negrilor și a albilor, accentuând superioritatea negrilor. El a spus că, deși King afirma că „are un vis" în discursul de la sfârșitul marșului spre Washington, negrii aveau de fapt „un coșmar". A făcut asta pentru a sublinia diferențele de opinie față de King și să accentueze „coșmarul" în care trăiau asupriții Americii.

Însă Malcolm X a avut oponenți și în cadrul Națiunii Islamului și a părăsit organizația. Și-a format propriile lui grupări, Moscheea Musulmană și Organizația Unității Afro-americanilor, și a început un activism independent. De atunci, filosofia lui a început să se schimbe drastic. În 1964, a mers într-un pelerinaj la Mecca și a aflat de învățăturile musulmane de fraternitate care transcende rasa. Și-a schimbat activismul astfel încât acum urmărea eliminarea rasismului, dobândirea de drepturi fundamentale ale omului și, ca și King, solidaritate cu albii. King și Malcolm X au început să împărtășească același vis.

King și Malcolm X s-au întâlnit o singură dată în viață. S-a întâmplat la Senatul Statelor Unite, când Actul Drepturilor Civile era examinat de puterea legislativă. Doar au glumit puțin înainte să se despartă, dar Malcolm X aproape că avea deja același vis ca și King. În 1965, Malcolm X a fost invitat de SNCC să țină un discurs în Selma. În discurs a subliniat că negrii ar trebui să folosească orice mijloace posibile ca să-și câștige libertatea. Deși nu susținea în totalitate non-violența, așa cum reiese din accentul asupra autoapărării negrilor, și-a temperat în mod simțitor retorica înflăcărată care instigase înainte la violență. Malcolm X nu s-a putut întâlni cu King în Selma, deoarece acesta era atunci în închisoare, așa că i-a lăsat Corettei un mesaj pentru soțul ei, și anume că-i cerea ajutor lui King în activitatea lui. Malcolm X a fost asasinat la nici două săptămâni după aceasta. Avea treizeci și nouă de ani, întâmplător aceeași vârstă la care va fi asasinat King trei ani mai târziu.

▲ Malcolm X este dus la spital. A fost împușcat cu o pușcă de vânătoare, în timp ce ținea un discurs la New York, pe 21 februarie 1965.

Oameni care au visat la o Americă mai bună

Reverendul Martin Luther King Jr. şi-a dedicat viaţa pentru a obţine drepturi civile, o poziţie socială mai bună pentru negri şi armonie între popoare, care să nu ţină seama de motivele rasiale. Prin atitudinea lui non-violentă, King nu i-a influenţat doar pe negrii care au vrut să pună capăt discriminării, ci şi pe membrii tuturor raselor şi claselor socio-economice. Cu toate acestea, au existat şi mulţi oameni care se temeau de influenţa lui puternică.

Omul care i-a eliberat pe sclavi

Abraham Lincoln (1809-1865)

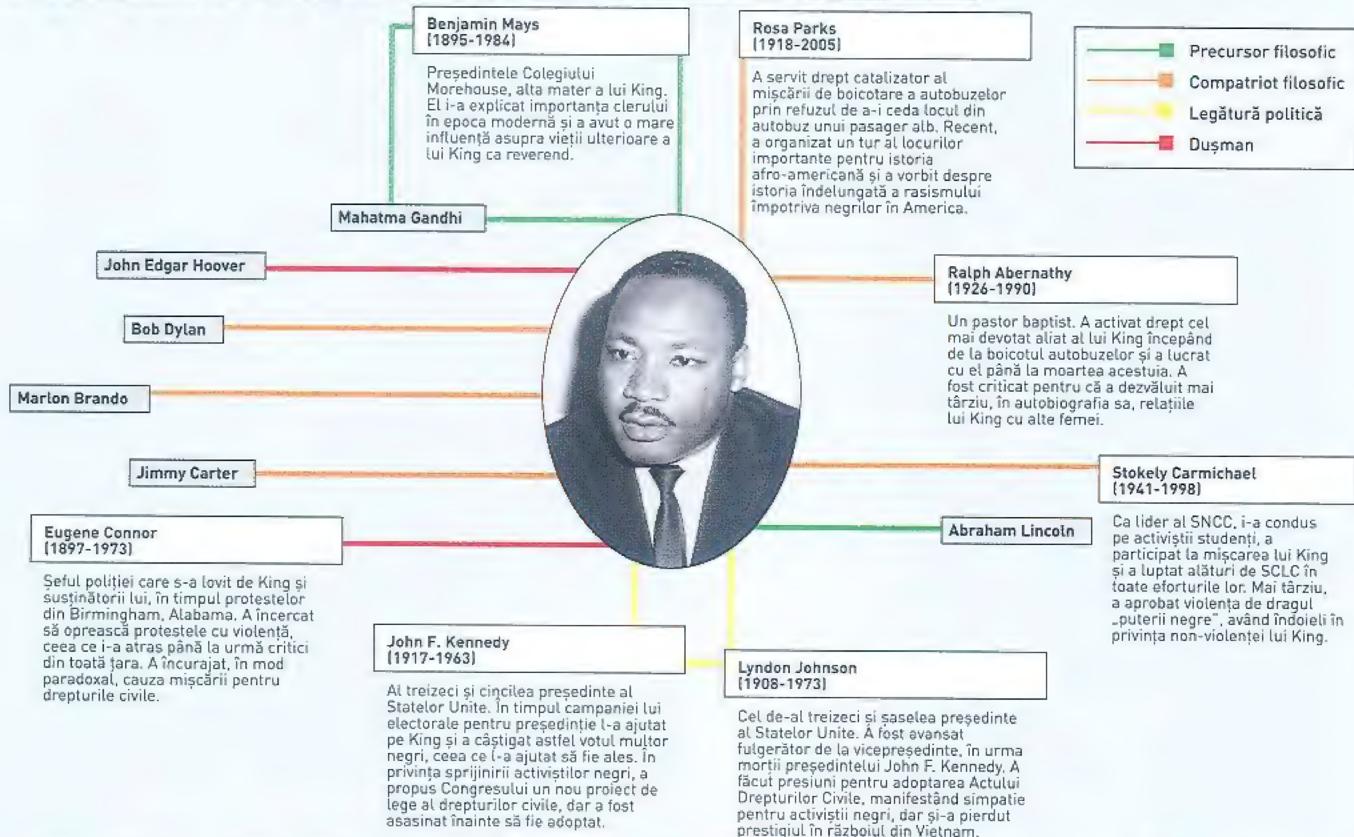

Discursul lui King de la marele marș spre Washington din data de 28 august 1963 a început cu cuvintele: „Acum o sută de ani, un mare american, în a cărui umbră ne-am adunat noi astăzi, semna Proclamația Emancipării." Discursul său se asemăna cu discursul lui Lincoln, ținut la Gettysburg, care a fost celebru pentru cuvintele „guvernare a poporului, pentru popor, de către popor". Acest discurs al lui Lincoln a început cu afirmația „Acum o sută șapte ani, strămoșii noștri au dat naștere pe acest continent unei noi națiuni, creată în Libertate și devotată declarației potrivit căreia toți oamenii sunt egali." Totuși, King și-a exprimat îndoiala față de acest lucru în discursul lui: „Cu toate acestea, nici după o sută de ani negrii nu sunt liberi. Și după o sută de ani, viața negrilor suferă încă de pe urma cătușelor segregării și a lanțurilor discriminării." Se poate spune că lupta lui King a fost o încercare de a realiza idealurile lui Lincoln. Se poate admite că negrii erau incluși în afirmația că „toți oamenii sunt egali" și că Lincoln protesta că egalitatea accentuată în declarație nu îi cuprindea încă și pe negri.

Lincoln s-a născut în 1809, în statul Kentucky, ca fiu al unor fermieri săraci. De când era mic, a trebuit să ajute la treburile casei și nu prea putea merge la școală, dar a reușit să devină avocat prin studiu individual. În cele din urmă, a devenit membru al puterii legislative în stat, iar mai târziu a fost ales în Senatul Statelor Unite. A devenit cunoscut ca însemnat aboliționist al sclaviei prin dezbaterile lui cu Stephen A. Douglas. Lincoln a devenit candidatul prezidențial al Partidului Republican în 1860. Discordanțele din Partidul Democrat aflat în opoziție l-au ajutat să fie ales președinte, dar poziția lui împotriva sclaviei i-a alarmat pe cei din sud. În anul următor a izbucnit Războiul Civil. În mijlocul acestui conflict intens de cinci ani, Lincoln a cerut eliberarea sclavilor prin Proclamația Emancipării. Nordul a câștigat Războiul Civil și uniunea Americii a fost păstrată.

Lincoln s-a opus sclaviei de la început, dar nu a fost radical, favorizând în schimb eliminarea treptată a sistemului sclaviei. Cu toate acestea, abordarea lui nu a funcționat în haosul războiului. Proclamația Emancipării a avut o mare importanță în păstrarea uniunii. După eliberarea sclavilor și încheierea războiului, Lincoln a fost asasinat, la vârsta de cincizeci și sase de ani.

REȚEAUA DE LEGĂTURI PERSONALE

▲ Personalitățile din casetele pe fundal gri sunt prezentate în detaliu în acest capitol.

Marele activist non-violent

Mahatma Gandhi (1869-1948)

Marele lider indian, Mahatma Gandhi, a avut o uriașă influență asupra filosofiei non-violente a lui King. Gandhi s-a născut în vestul Indiei, în 1869. Gandhi a crescut sub influența covârșitoare a non-violenței și vegetarianismului adoptate de mama lui. S-a căsătorit la treisprezece ani, iar la nouăsprezece a plecat în Anglia să studieze dreptul. Și-a început activitatea ca avocat după ce s-a întors din Anglia. Însă nu se prea găseau slujbe în țara natală, așa că el și soția lui au fost trimiși în Africa de Sud, în 1893, cu un contract pe un an. Acolo, a fost martorul discriminării rasiale și a început o campanie antirasistă care urmărea păstrarea drepturilor omului în India. A rămas în Africa de Sud timp de douăzeci și doi de ani și, în timp ce s-a opus activ legilor nedrepte și rasiste care erau adoptate în Africa de Sud, a început să se contureze filosofia lui de non-violență și rezistență pasivă. A continuat să lupte cu convingere, chiar și arestat fiind. Activismul lui a atras atenția lumii și a realizat multe succese importante.

S-a întors în India în 1914, unde a condus un grup de naționaliști indieni și a început să lucreze la mișcarea de a dobândi eliberarea și autodeterminarea indiană. Swaraj (stăpânire de sine), swadeshi (independență), non-violență și nesupunere au fost principiile lui Gandhi, acesta dovedind o voință de nezdruncinat chiar și după ce a fost arestat și închis a treia oară. A continuat să depună eforturi pentru o viață mai bună și pentru castele inferioare din India și pentru înțelegerea dintre musulmani și hinduși dar a fost asasinat de un tânăr hindus nebun, în 1948, la New Delhi.

King a venit prima dată în contact cu filosofia lui Gandhi în perioada studenției la teologie. King a fost foarte atras de metoda lui Gandhi de a folosi rezistența non-violentă și dragostea pentru a lupta împotriva injustiției rasiale. În camera de zi a locuinței lui King se afla un portret al lui Gandhi.

Un cântăreț care luptă pentru libertate

Bob Dylan (n. 1941)

Când tânărul președinte Kennedy a fost ales în 1960, America a intrat într-o nouă „eră a tinereții". Tinerii și-au creat propria lor cultură prin filme, muzică, modă și activism politic. Bob Dylan a urcat pe scenă ca port-drapelul acestei culturi.

Pe 28 august 1963, Dylan a cântat în fața a 25.000 de oameni care mărșăluiau spre Washington. Participanții și cei care se uitau la televizor l-au perceput ca pe un lider al mișcărilor sociale. Însă, pe atunci, Dylan nu a arătat vreun interes special pentru politică sau activism social. Interpretarea lui la un concert pentru egalitate rasială și la o adunare pentru a susține drepturile de înregistrare la vot ale negrilor erau rezultatul influenței prietenei lui, care era profund preocupată de rasism, drepturi civile, pacifism și activism anti-război. Este adevărat că nu-l interesau diferențele rasiale dar a continuat să aprofundeze relația cu cântăreți afro-americani.

Dylan s-a născut în 1941, în Minnesota. A studiat singur muzica și a pornit spre New York unde, ca autor de cântece și solist, va renunța la muzica pop, produsă în masă pe acea vreme. A compus singur cântece bogate în mesaje de conștiință socială și a creat un stil de acompaniament al vocii cu chitara și muzicuța. Cântecele lui au atras spiritul epocii și au captivat tinerii, culminând cu celebra piesă „Blowin' in the Wind". Când „Blowin' in the Wind" a început să fie cântat la mitingurile și marșurile pentru drepturile civile, cântecele lui Dylan și-au găsit fani înflăcărați care le-au considerat „cântece de protest" solemne pentru cei care caută libertate și pace. A ajuns să influențeze artiști din toată lumea, precum Beatles, și a devenit celebru ca fondator al genului „folk rock". Își continuă activitatea muzicală și astăzi.

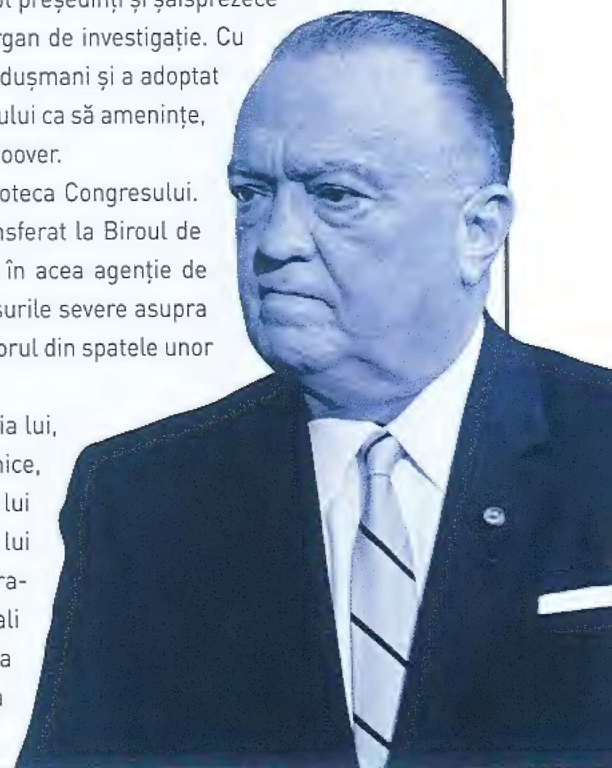
Directorul FBI versus mișcarea pentru drepturile civile

John Edgar Hoover (1895-1972)

Hoover a condus FBI-ul (Biroul Federal de Investigație al SUA) timp de patruzeci și opt de ani, începând cu avansarea în acest post în anul 1924 și până la moartea lui, la vârsta de șaptezeci și șapte de ani. În timpul ocupării acestui post, a slujit opt președinți și șaisprezece procurori generali. A devenit o întrupare a legii și ordinii, deoarece a făcut din FBI un puternic organ de investigație. Cu toate acestea, a avut tendința de a căuta puterea doar de dragul puterii. A văzut în comuniști niște dușmani și a adoptat o atitudine foarte aspră față de activiștii pentru drepturile civile și anti-război. A folosit puterea FBI-ului ca să amenințe, să intimideze și să spioneze oameni. Martin Luther King Jr. a devenit în mod special o țintă a lui Hoover.

Hoover s-a născut în Washington, în 1895. A studiat dreptul la seral în timp ce lucra la Biblioteca Congresului. După ce a absolvit studiile postuniversitare, a fost angajat la Departamentul de Justiție. S-a transferat la Biroul de Investigație al Departamentului de Justiție, care a devenit mai târziu FBI, începându-și cariera în acea agenție de investigație. În anii 1930, personalul FBI s-a înmulțit simțitor, iar Hoover a câștigat faimă prin măsurile severe asupra bandelor din perioada prohibiției. Avea controlul absolut, ca figura centrală a FBI-ului, și a fost motorul din spatele unor activități precum capturarea spionilor în anii 1940 și vânarea comuniștilor în anii 1950.

În anii 1960, Hoover a decis că King era comunist și, pentru a găsi probe care să susțină poziția lui, l-a supravegheat și înregistrat încontinuu. Prin monitorizarea și ascultarea convorbirilor telefonice, Hoover nu a putut să găsească niciun fel de probe pentru presupusele influențe comuniste ale lui King, dar a aflat detaliile din viața lui personală. Astfel, a aflat despre relațiile scandaloase ale lui King cu femei, iar această informație a fost folosită ca să-l amenințe pe King. Hoover a folosit supravegherea electronică pentru a obține secrete personale despre președinți, oficiali guvernamentali și celebrități, secrete care erau apoi scrise în dosarele FBI și folosite ca armă pentru a-și intimida dușmanii politici și a-și menține poziția la putere. Conducerea plină de teroare a lui Hoover va continua până la moartea sa, în propria casă, la Washington, în 1972.

Președintele a sprijinit familia lui King

Jimmy Carter (n. 1924)

Jimmy Carter a fost un membru al Partidului Democrat care a devenit cel de-al treizeci și nouălea președinte al Statelor Unite ale Americii, în 1977. Provenea din mediul rural, avea puțină experiență și era necunoscut. Unul dintre lucrurile care l-au ajutat să câștige alegerile prezidențiale în ciuda acestor dezavantaje a fost sprijinul comunității afro-americane, inclusiv Martin Luther King, tatăl liderului ucis al drepturilor civile.

Carter s-a născut în 1924, în Plains, Georgia. S-a instruit la Academia Navală Americană și a continuat să lucreze în marină până în 1953. Apoi, a lucrat într-o afacere de familie cu arahide, iar în 1970 a devenit guvernator al Georgiei. Chiar înainte de încheierea mandatului, și-a anunțat candidatura prezidențială, susținând că voia să recupereze ceea ce pierduse America.

Carter avea mari șanse să câștige. Președintele Republican Richard Nixon ar fi vrut să candideze din nou, dar și-a dat demisia în urma scandalului Watergate și a fost înlocuit de vicepreședintele Gerald Ford. Carter putea folosi neîncrederea politicienilor și dezgustul față de Partidul Republican în avantajul lui. Însă mai mult decât orice, l-a ajutat sprijinul femeilor și al negrilor pe care l-a câștigat dovedind simpatie față de mișcările pentru drepturile civile în politica purtată din timpul mandatului de guvernator. Printre susținătorii lui se numărau membri negri ai Congresului, Martin Luther King Sr. și Coretta Scott King. Bisericile negrilor l-au sprijinit pe Carter în campanie și, în cele din urmă, a câștigat nouăzeci la sută din voturile negrilor. Carter l-a învins pe Ford cu o mare diferență și a devenit președinte. Se poate spune probabil că a câștigat alegerile parțial datorită influenței târzii a lui Martin Luther King Jr.

În timpul mandatului său, a mijlocit un tratat de pace între Egipt și Israel și a adus multe contribuții la cauza eliminării rasismului atât în țară, cât și în lume. Cu toate acestea, a făcut greșeli grave pe frontul politic și diplomatic și nu a fost reales. Contribuția lui la pacea mondială este încă foarte apreciată, iar în 2002 a câștigat Premiul Nobel pentru Pace.

O vedetă Hollywood

Marlon Brando (1924-2004)

Nu doar negrii care voiau eradicarea rasismului au participat la marele marș spre Washington, din 28 august 1963. La manifestare au participat oameni de toate rasele și din toate clasele socio-economice. Vedeta de cinema Marlon Brando a fost printre cei care au răspuns chemării lui King și au participat la marș.

Brando a fost un actor care a atras și copleșit publicul prin rolurile lui. S-a născut în 1924 în Omaha, Nebraska. Tatăl lui a lucrat în industria insecticidelor și fertilizatorilor chimici, iar mama lui a fost actriță într-o trupă regională de teatru. Brando a fost un copil-problemă de la o vârstă fragedă. Tatăl lui i-a sugerat să intre în academia militară, dar a părăsit academia la scurtă vreme. Sora sa, actriță, l-a ajutat să se mute la New York, unde a început să studieze actoria la vârsta de nouăsprezece ani. A făcut primul pas spre lumea starurilor la douăzeci și trei de ani, cu rolul apreciat din filmul „A Streetcar Named Desire" („Un tramvai numit dorință"). Cu dicția sa nedeslușită și roluri de personaj sălbatic, și-a făcut mulți fani din generația rebelă. Și-a asigurat popularitatea câștigând Premiul Oscar pentru cel mai bun actor, cu rolul de fost boxer, în filmul din 1954 „On the Waterfront" („Pe chei").

Nu a avut multe roluri în anii 1960 și s-a implicat mult în mișcările politice, precum lupta americanilor nativi. În cele din urmă a participat la o audiție și a obținut un rol important în filmul din 1972, „The Godfather" („Nașul"), pentru care va câștiga un Premiul Oscar. Dar a refuzat premiul ca protest la modul în care Hollywood-ul îi înfățișează pe americanii nativi.

Brando a participat și la activismul SCLC, care a activat în mișcarea pentru drepturile civile. Mai târziu, în 1989, a apărut în filmul „A Dry White Season" („Un anotimp alb și uscat"), care critica apartheidul din Africa de Sud. La ultimul film, a lucrat fără să fie plătit. Astfel, și-a arătat interesul profund și participarea activă în mișcarea antirasistă. Se spune că la asasinarea lui King, Brando s-a oferit să se jertfească de dragul mișcării drepturilor civile.

În ciuda acestui fapt, viața personală a fost haotică. S-a căsătorit de trei ori, a avut constant relații cu femei, s-a certat cu studiourile de film de la Hollywood și a fost martor la încarcerarea fiului său, Christian, pentru omor, și la sinuciderea fiicei sale, Cheyenne. Cu Brando, scandalurile și nefericirea nu păreau să se sfârșească.

Visând la o lume fără rasism

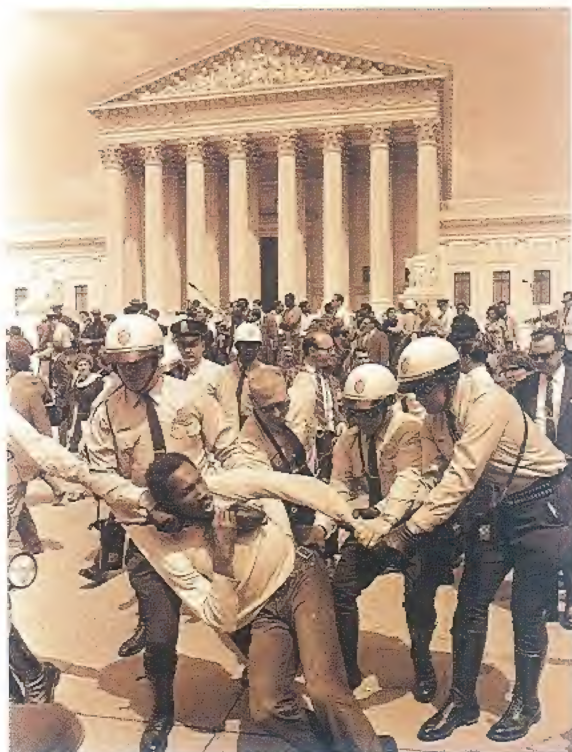
King a fost asasinat chiar în momentul în care mişcarea de eliberare a negrilor a început să influenţeze alte rase. Roadele mişcării sale s-au răspândit şi au prins rădăcini în toată America şi au fost suficient de convingătoare să schimbe lumea. Oameni din toată lumea încearcă cu îndrăzneală să realizeze visul lui King.

Sfârşitul „verilor lungi şi fierbinţi"

King a fost criticat pentru poziția lui împotriva războiului din Vietnam dinainte de a muri, dar acest lucru nu a avut niciun impact asupra figurii sale de reprezentant al comunității afro-americane. Asasinarea lui King a fost interpretată ca un atac asupra tuturor negrilor și, după anunțarea morții lui, au izbucnit revolte în peste o sută de locuri, inclusiv Washington, D.C.

Pentru a calma această neliniște, președintele Johnson a declarat duminica următoare (7 aprilie) zi națională de doliu și a cerut întregii țări să se roage pentru King. A fost un tratament special pentru un civil, mai ales în lumina faptului că King a fost negru. Congresul a încercat să arate atunci înțelegere pentru starea proastă a negrilor, și pe 11 aprilie a adoptat o lege a drepturilor civile, care avea ca scop eliminarea discriminării la acordarea locuințelor. Pare să fie garantare a unor drepturi ale negrilor, ca despăgubire pentru pierderea lui King.

▾ O revoltă care a izbucnit în Washington imediat după moartea lui King. Au avut loc peste o sută de revolte ale negrilor în doar o săptămână după ce King a fost ucis.

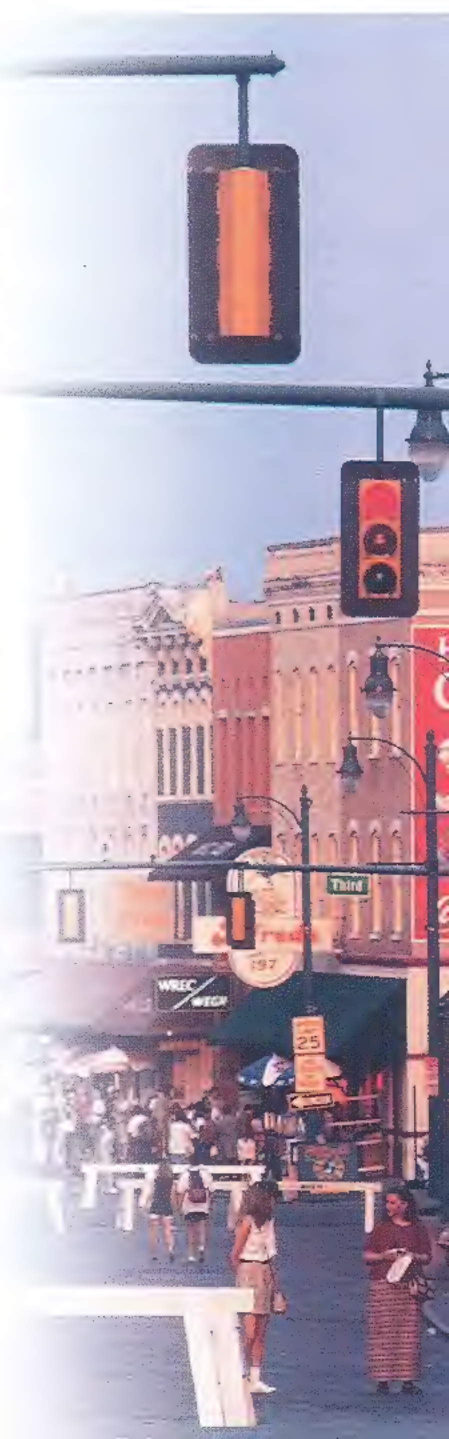
Însă revoltele „verii lungi și fierbinți" au izbucnit din nou în acel an. Revoltele au izbucnit de nenumărate ori în orașe din toată America. În timp ce plângeau moartea lui King, negrii se temeau că revoltele le vor da americanilor conservatori o scuză să-și mărească puterile.

O revenire a politicilor conservatoare începuse deja în jurul anului 1966 într-un fenomen la care se face referire cu numele „reacția albilor". Așa cum mulți s-au temut, Partidul Democrat, care era relativ înțelegător față de mișcarea pentru drepturile civile, a pierdut alegerile în favoarea Partidului Republican. Richard Nixon a devenit președinte. Pierduse în 1960 alegerile prezidențiale în fața lui John F. Kennedy, dar a continuat să caute cu multă perseverență prilejul de a deveni președinte. Nixon a cerut restabilirea ordinii la alegerile din 1968 și a obținut sprijinul așa-numitei „majorități tăcute" a Americii.

Nixon a intensificat măsurile de securitate din ghetourile negrilor pentru a controla revoltele.

De asemenea, a eliminat Partidul Pantera Neagră, care își folosise puterea paramilitară să se opună poliției. Pe de altă parte, pentru a tempera nemulțumirea negrilor, Nixon a promovat campaniile de angajare. Această politică a fost eficace și numărul revoltelor a scăzut simțitor. Într-un final, revoltele „verilor lungi și fierbinți" s-au încheiat în timpul guvernării lui Nixon.

În ciuda acestui fapt, asta nu însemna că problemele rasiale din America dispăruseră; de fapt, după anii 1960, s-au complicat și mai mult. Motivul era că, după moartea lui King, alte grupuri etnice începuseră să acționeze pentru eradicarea rasismului. America este un „creuzet" rasial și numeroasele ei mișcări minoritare, împreună cu dezvoltarea mișcării studențești antirăzboi, i-au dat dureri de cap serioase administrației lui Nixon.

▲ Președintele Johnson oferă explicații după moartea lui King. A declarat ziua de 7 aprilie zi de doliu național și în toate bisericile din America s-au înălțat rugăciuni.

Libertatea nu este niciodată oferită de bună voie de către asupritor.

Ascensiunea minorităților

Dintre toate mișcările minorităților, cu excepția celei a negrilor pentru drepturile civile, probabil cea care a atras cea mai mare atenție a fost aceea a americanilor nativi. De la descoperirea Americii de către Columb, populația nativă a Americii a suferit constant de discriminarea albilor, iar teritoriile ei au fost cotropite. Încurajați de mișcarea negrilor pentru drepturile civile, americanii nativi au început să ceară drepturi civile și despăgubiri pentru nedreptățile din trecut. Au făcut acest lucru pentru că, așa cum a spus King, „Libertatea nu este niciodată oferită de bună voie de către asupritor; ea trebuie să fie cerută de asuprit".

În 1968, mișcarea indiană americană s-a coalizat în jurul unei fraze („puterea roșie"), după modelul „puterea neagră", sintagma folosită de activiștii afro-americani. Această mișcare a puterii roșii a cunoscut o ascensiune rapidă, iar în 1969, aproximativ șaptezeci dintre membrii ei au ocupat Insula Alcatraz, din Golful San Francisco. Acest eveniment a zguduit întreaga societate americană.

◄ Memphis, orașul unde a fost ucis King, așa cum arată astăzi. Rămășițe ale îndelungatei segregări rasiale din trecut există și astăzi, de exemplu separarea cartierelor de negri și albi.

▼ Nixon (centru) vizitează un ghetou și verifică progresul unui plan de redezvoltare. Politicile lui au fost extrem de conservatoare și i-au îndepărtat pe negri din politică.

Mexicano-americanii au fost asupriți începând cu războiul Statelor Unite cu Mexicul. Erau cunoscuți sub numele de chicanos și se răsculau pe coasta de vest. Japonezo-americanii, care nu mai ieșiseră în evidență de la izbucnirea celui de-al Doilea Război Mondial, au început o campanie prin care cereau despăgubire pentru închiderea în lagăre în timpul războiului. Chiar și în rândul albilor, grupurile etnice cu statut social inferior, precum italienii sau irlandezii, au început să revendice drepturi, arătând că mișcările minoritare nu țin cont de culoarea pielii.

Problemele variau între diferitele grupuri rasiale și etnice, dar toate aveau în comun faptul că începuseră să trăiască viața cu mândrie față de culoarea pielii lor și cultura lor unică. Chemarea lui King de a trăi cu mândrie influențase profund modul lor de a gândi. Membri ai grupurilor au început să creeze opere muzicale și literare care le reflectau originea, îmbogățind astfel cultura americană.

Schimbarea petrecută în conștiința minorităților a determinat schimbări ale apelativelor grupurilor minoritare. Negrii au fost numiți „negrotei", dar astăzi se numesc „afro-americani". Popoarele indigene din America au fost cunoscute drept „piei roșii", dar acum sunt „americani nativi". Perioada de dominare PASA în America („protestanți anglo-saxoni albi") luase sfârșit. Istoriografia care se axase pe albi a fost modificată pentru a recunoaște faptul că prosperitatea Americii a fost creată de sacrificiile unei multitudini de rase și etnii. Declinul filmului western care-i înfățișa pe americanii nativi ca răufăcători a fost o manifestare a acestui fenomen.

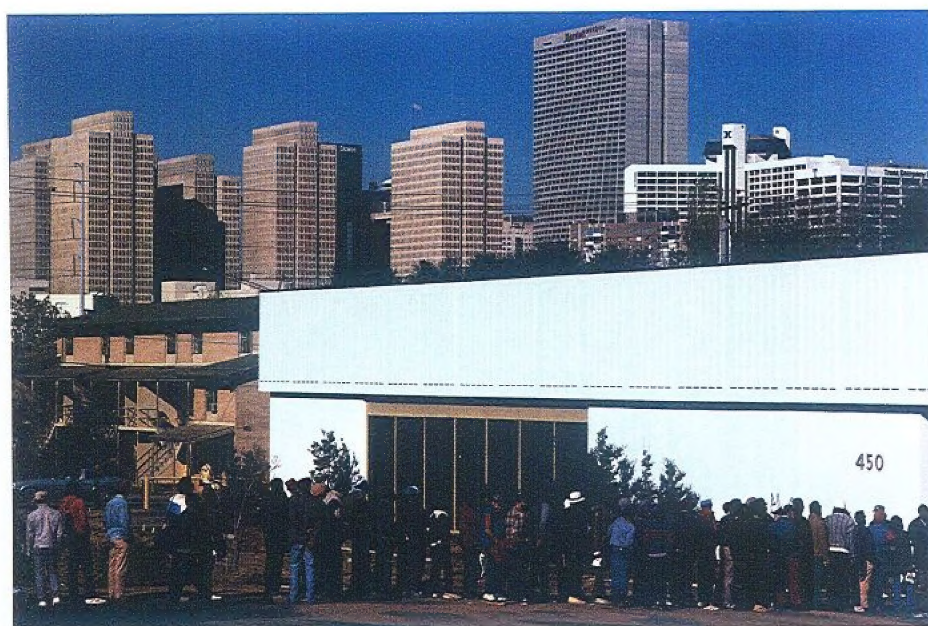
Mișcările minoritare americane au încurajat și popoarele asuprite din restul lumii. Ele au avut o influență deosebit de însemnată asupra mișcării de eradicare a apartheidului în Africa de Sud. Se poate spune că mișcarea pentru drepturile civile din America a fost un efort de a distruge versiunea americană a apartheidului. În Japonia, de exemplu, sistemul de segregare nu este numit apartheid, dar, din moment ce „apartheid" este un cuvânt danez care înseamnă „stare de separare", atunci orice sistem de segregare rasială ar putea fi numit „apartheid". Nelson Mandela a fost ales președinte în Africa de Sud și apartheidul a luat sfârșit în 1994. S-a întâmplat la exact treizeci de ani de la adoptarea Actului Drepturilor Civile în America, propus de președintele Kennedy.

▲ Americanii nativi demonstrează în New York. Mișcarea lor are ca scop restituirea unor drepturi răpite de albi și eradicarea discriminării.

▲ O mare revoltă în Los Angeles, aprilie 1992, care a fost provocată de un act de violență împotriva unui negru de către ofițerii de poliție. Acest fapt i-a arătat întregii lumi ce adânc e înrădăcinat rasismul în America.

▼ Oameni fără adăpost stau la coadă să primească haine gratis. Zgârie-norii din Atlanta care se ridică deasupra lor simbolizează realitatea diferențelor de clasă din America modernă

Moștenirea visului

Adoptarea Actului Drepturilor Civile care garanta drepturi negrilor și altor minorități a fost un pas important în eradicarea discriminării. Însă problema discrepanței dintre bogați și săraci în America a fost corectată substanțial. King a intuit

această problemă înainte de a muri și a făcut apel la rezolvarea ei. Diferența dintre bogați și săraci s-a înrăutățit în America zilelor noastre.

Diferențele de clasă au crescut și în rândul negrilor, ceea ce face să le fie greu să fie solidari și să-și susțină cauzele.

Cauza care stă la baza lărgirii discrepanței dintre bogați și săraci în America a fost încercarea administrației republicane din anii 1980 de a construi o „Americă puternică", scoțând țara din starea proastă în care se adâncise după războiul din Vietnam. Multă lume din clasa socială inferioară a fost lovită de expansiunea militară și reformele economice care au urmat. Această tendință de fisură între bogați și săraci va continua chiar și după căderea Uniunii Sovietice, în 1990. King a criticat aspru rolul Americii de „poliție mondială" în timpul războiului din Vietnam, dar mulți americani au sprijinit eforturile țării lor de „poliție mondială" în războaiele din Irak și din Golful Persic.

Cu toate acestea, America nu l-a dat cu totul uitării pe King. A fost creată o sărbătoare națională pentru a-l comemora și este una din puținele sărbători care onorează o anumită persoană. Discursurile lui King sunt folosite ca materiale educative în multe școli și chiar în rândul copiilor există puțini americani care să nu știe cine a fost King.

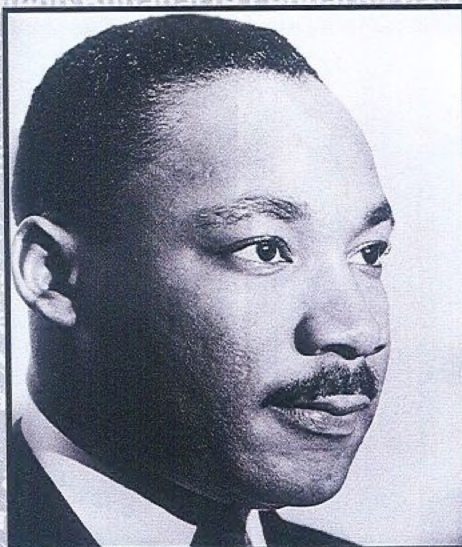
▲ Președintele Ronald Reagan discută cu omologul său rus Mihail Gorbaciov în 1987. Reagan a avut multe reușite spre sfârșitul mandatului, inclusiv încetarea Războiului Rece.

În august 2003, la patruzeci de ani de când King a rostit celebrul discurs „Am un vis", a avut loc o mare adunare în comemorarea acelui eveniment crucial. La adunare au fost susținute multe cauze, inclusiv pacea mondială, reforma condițiilor de muncă, toleranța religioasă și drepturile homosexualilor și ale persoanelor cu deficiențe. Mai sunt încă multe probleme sociale în America de astăzi. Însă negrii au urcat în vârful politicilor americane. Semințele sădite de King au fost culese de diverse popoare și cresc în rădăcinile Americii de astăzi.

Colin Powell, om politic american, în vizită în Africa de Sud.

100 DE PERSONALITĂȚI

Oameni care au schimbat destinul lumii

MARTIN LUTHER KING

DeAGOSTINI